

NOTA JEUGDBELEID

Gemeente Twenterand 2004

jeugdnota 2004! (10)
18 mei 2004

0.	Voorwoord.....	2
0.1.	Samenvatting.....	3
1.	Inleiding.....	4
1.1.	De structuur van deze notitie.....	4
1.2.	De totstandkoming van deze notitie.....	4
2.	De levensfasen van de jeugd.....	6
3.	Jeugdbeleid: integraal beleid.....	8
4.	Hoofddoelen van jeugdbeleid in Twenterand.....	9
4.1.	Wat willen wij bereiken?.....	9
5.	Uitwerking van de beleidsthema's.....	11
5.1.	Jongerenhuisvesting (programma 1).....	11
5.2.	Jeugdwerkgelegenheid (programma 2).....	12
5.3.	Sociale Kwaliteit (programma 3).....	14
5.4.	Jeugd en cultuur (programma 5).....	16
5.5.	Jeugd en veiligheid (programma 6).....	18
5.6.	Sport (programma 7).....	21
5.7.	Verkeer (programma 10).....	23
5.8.	Peuterspeelzaalwerk (programma 11).....	25
5.9.	Kinderopvang en buitenschoolse opvang (programma 11).....	26
5.10.	Jeugdparticipatie (programma 11).....	28
5.11.	Jeugdvoorzieningen (programma 11).....	30
5.12.	Jeugdwelzijnswerk (programma 11).....	32
5.13.	Onderwijs (programma 13).....	34
5.14.	Jeugd en gezondheid (programma 14).....	36
5.15.	Overige programma's en thema's.....	39
5.16.	Overzicht van de prioriteiten.....	39
6.	Randvoorwaarden.....	41
6.1.	Monitoring en kwantitatieve doelen.....	41
6.2.	Financiën.....	41
6.3.	Uitvoeringsprogramma 2004-2008.....	42
Bijlage 1	De motie uit de Raad van 29-1-2004.....	43
Bijlage 2	Notitie overlast jeugd op straat.....	44
Bijlage 3	De huidige en beoogde Netwerkstructuren in Twenterand en de deelnemers.....	49
Bijlage 4	Het uitvoeringsprogramma jeugdbeleid.....	53

N.B: Dit is de tekstversie van de jeugdnota. Jongeren zullen hun bijdrage gaan leveren aan de vormgeving van deze nota. Als een vorm van participatie hebben zij foto's gemaakt. Ook wordt geholpen bij de opmaak.

0. Voorwoord

Mijn eerste grote beleidsnota in mijn jonge carrière als wethouder mag deze geheel nieuwe Nota Jeugdbeleid zijn. Een mooi en mijns inziens belangrijk onderwerp.

Kinderen en jongeren trekken de aandacht, niet alleen omdat we allemaal jong zijn geweest (of nog zijn), maar vooral ook om dat zij ons aan het hart gaan.

Denk ik aan kinderen en jongeren dan denk ik aan: spontaniteit, levendigheid, speelsheid, maar ook aan de ondeugden, het opzoeken van grenzen en de nodige zorgen, ook voor ouders. In deze nota komen deze zaken terug.

Onze gemeente biedt een thuisbasis voor vele kinderen en jongeren. Twenterand wil mede daarom een aantrekkelijke gemeente voor de jeugd zijn. Dat te realiseren is niet gemakkelijk. Wisselende behoeften van jongeren, vele organisaties, beperkte middelen, etc. maken dat dit de nodige inspanningen en geduld (met name ook bij jongeren) vergen. Dit is echter geen reden voor mij om de moed te laten varen, maar nadrukkelijk voor mij een uitdaging om er met het doel voor ogen mee aan de slag te gaan!.

Deze nota jeugdbeleid geeft de richting aan zodat voor een ieder helder is waar we voor willen gaan. Concreet worden de zaken benoemd waar we aan gaan werken. Steun hiervoor is belangrijk opdat we met z'n allen vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid eraan kunnen gaan werken en we elkaar kunnen aanspreken in het belang van de jeugd!

In het overleg rond de totstandkoming maken van deze nota is zowel door jongeren als organisaties op positieve wijze ingestoken. Dit enthousiasme zou ik willen vasthouden ook bij de uitvoering van de voorgestelde plannen en willen overdragen naar een ieder die betrokken is bij dit onderwerp, zowel binnen als buiten het gemeentehuis.

Ik heb er het volste vertrouwen in dat we met elkaar verder kunnen bouwen aan iets moois voor kinderen en jongeren in Twenterand.

Hidde Visser

Wethouder Jeugdbeleid
Gemeente Twenterand

Vriezenveen, 18 mei 2004

0.1. Samenvatting

Op 29 januari 2004 is door de raad een motie aanvaard betreffende het jeugdbeleid. In deze motie wordt het college opgedragen om vóór 1 juni 2004 een integrale nota jeugdbeleid, inclusief een financieel kader, voor te leggen aan de raad. Middels deze Jeugdnota 2004 wordt hieraan voldaan.

De voorliggende jeugdnota is een uitwerking van deze motie en vormt een geheel nieuwe jeugdnota. Alle elementen uit de motie komen aan de orde, nl. samenhang en integraliteit, de levensfasen van de jeugd en de daaraan gerelateerde relevante beleidsterreinen, financiën, concrete actiepunten, inzicht in de problematiek, de na te streven doelen en de inzet van beleidsinstrumenten.

De Strategienota geeft jeugdbeleid prioriteit. In aansluiting hierop is als hoofddoel in deze nota geformuleerd dat wij de gemeente Twenterand ook voor jongeren een leefbare en aantrekkelijke gemeente willen laten zijn.

Wanneer we deze doelstelling nader uitwerken dan betekent dit naar onze mening:

- voldoende ontwikkelingsmogelijkheden (bijv. onderwijs, peuterspeelzaalwerk, nascholing)
- voldoende ontspanning (bijv. cultuur, sport, uitgaan, speelruimte)
- voldoende woonmogelijkheden (thuis, betaalbaar voor starters)
- voldoende werkgelegenheid (betaald als vrijwillig)
- voldoende gezondheid (preventief en curatief)

De basisverantwoordelijkheid voor kinderen en jongeren ligt in onze visie bij ouders en verzorgers. De gemeente is aanvullend daarop verantwoordelijk voor het lokale jeugdbeleid. Zij bepaalt hoeveel aandacht er naar jeugdbeleid gaat en wat belangrijk is (de prioriteiten) en wat niet. Ook is zij een belangrijke financier. De rol van de gemeente is in principe geen uitvoerende maar een regisseursrol.

Alle relevante beleidsterreinen: jongerenhuisvesting, jeugdwerkgelegenheid, sociale kwaliteit, cultuur, veiligheid, sport, verkeer, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, jeugdparticipatie, jeugdvoorzieningen, jeugdwelzijnswerk, onderwijs en gezondheid, worden besproken en vanuit het jeugdbeleid benaderd. Per thema wordt de problematiek, de relevante levensfase, de te bereiken doelen, in te zetten middelen en concrete activiteiten aangegeven. Ook wordt de onderlinge samenhang tussen thema's weergegeven.

Samenvattend leidt dit tot de volgende prioriteiten (zie ook paragraaf 5.16 van de nota):

- Vormgeven straathoekwerk;
- Voldoende Jeugdvoorzieningen;
- Integratie jeugdgezondheidszorg;
- Verbeterde aansluiting onderwijs - jeugdbeleid;
- Tegengaan overlast op straat c.a.;
- Samenhang versterken in het jeugdbeleid en in de uitvoering daarvan
- Voldoende jongerenhuisvesting;
- Jeugdparticipatie;
- Jeugdwerkloosheid;
- Aansluiting jeugdzorg – jeugdbeleid;
- Preventieve programma's;
- Resultaatgericht en vernieuwend professioneel welzijnswerk;
- Meer aandacht voor jeugd- en cultuur.

Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor monitoring.

Om de gestelde doelen te bereiken wordt een scala aan instrumenten ingezet, variërend van informatieve (regievoering op basis van de beleidsnota, de website), juridische instrumenten (samenwerkings-afspraken en contracten) tot financiële instrumenten (subsidies). Ook worden voorzieningen voorgesteld (bijv. skatebanen). Een overzicht hiervan staat in het uitvoeringsprogramma (zie bijlage 4 van de nota).

Ter uitvoering van de nota is een uitvoeringsprogramma bijgevoegd. Hierin staat een overzicht van acties, het beoogde resultaat, de financiën en het tijdsplan. Via de normale verantwoordingsdocumenten (bestuursrapportages en het jaarverslag) zal verslag worden gedaan van de uitvoering.

1. Inleiding

Op 29 januari 2004 is door de raad een motie aanvaard betreffende de concept nota jeugdbeleid (zie bijlage). In deze motie wordt het college opgedragen

1. om vóór 1 juni 2004 een integrale nota jeugdbeleid, inclusief een financieel kader, voor te leggen aan de raad;
2. waar nodig bij voorrang dringende beleidsvoorstellen aan de raad voor te leggen.

De motie spreekt verder van

- onvoldoende samenhang en integraliteit;
- de breedte van het jeugdbeleid dient benaderd te worden vanuit de diverse levensfasen van de jeugd en de daaraan gerelateerde relevante beleidsterreinen;
- de financiële onderbouwing ontbreekt;
- raadsleden behoefte hebben aan een spoedige start van de uitvoering van een door de raad vastgesteld jeugdbeleid;
- raadsleden op korte termijn een aantal concrete onderwerpen aangepakt wensen te zien;
- concrete onderwerpen in deze raadsperiode steeds al ad hoc zijn opgepakt;
- ook nu dringende beleidsvoorstellen in de raad behandeld kunnen worden;
- de financiële positie van de gemeente echter zodanig is dat een afweging van prioriteiten nodig is, zoals dat ook voor andere beleidsterreinen bij de Voorjaarsnota zal gelden;
- dat prioriteiten gesteld kunnen worden wanneer er inzicht bestaat in de problematiek, de na te streven doelen en de inzet van beleidsinstrumenten;
- dat om die reden een integrale nota jeugdbeleid nog steeds dringend gewenst is

Deze nota is een uitwerking van deze motie en vormt een geheel nieuwe jeugdnota.

Belangrijke elementen uit de motie komen aan de orde, nl.

- samenhang en integraliteit;
- levensfasen van de jeugd en de daaraan gerelateerde relevante beleidsterreinen;
- financiën (de directe kosten);
- concrete actiepunten;
- inzicht bestaat in de problematiek;
- de na te streven doelen, en
- de inzet van beleidsinstrumenten;

1.1. De structuur van deze notitie

Allereerst zal ingegaan worden op de levensfasen van de jeugd (hoofdstuk 2). Vervolgens zal in hoofdstuk 3 worden ingegaan op integraal jeugdbeleid en de rol van de gemeente en de wethouder jeugdbeleid. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op hoofddoelen die we vanuit het jeugdbeleid willen bereiken. Vervolgens zal in hoofdstuk 5 op systematische wijze per relevant beleidsterrein voor het onderdeel jeugd worden ingegaan op:

- Problematiek
- Na te streven doelen (wat willen we bereiken)
- Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)
- Financiën (wat mag het kosten)
- Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit) en de levensfasen.

De indeling van de programmabegroting zal hierbij zo veel mogelijk aangehouden worden. Hierbij wordt in ieder geval gebruik gemaakt van de vergaarde informatie welke beschikbaar is gekomen tijdens de gehouden inspraakronde in 2003 en de recent gehouden overleggen.

Tenslotte mondt dit uit in een overzicht van de prioriteiten, een financiële paragraaf en een uitvoeringsprogramma (zie voor dit laatste de bijlage).

1.2. De totstandkoming van deze notitie

Vanaf februari 2004 is gewerkt aan de totstandkoming van deze nieuwe nota. Het vele materiaal wat reeds beschikbaar was, is uiteraard meegenomen. Te denken valt aan de aanwezige beleidsnota's,

het eerder gehouden internetpanel en de gelijklopende schriftelijke enquête onder jongeren, de inspraakavonden uit november 2003, de informatie uit de kaderstellende voorjaarsdiscussie, etc.

Met het concept stuk in de hand is in een vroeg stadium vanaf half april - interactief - het veld benaderd. Dit sluit aan bij de eerdere gedane belofte om bij het vervolg - de concretisering - dit wederom samen met de betrokkenen te doen. Diverse overleggen zijn hiervan het gevolg geweest. Allereerst op 4 locaties met jongeren vanuit de beroepsmatig werkende welzijnsinstellingen (21 en 22 en 27 april en 11 mei), de beleidsgroep jeugd (26 april) en de Klankbordgroep Jeugd (27 april). Het OOGO (overleg met het onderwijs) vond op 11 mei plaats. Naast overleggen zijn er ook diverse bilaterale gesprekken geweest om zaken scherp te stellen en meningen te vernemen.

Rekening houdend met de opmerkingen uit deze gesprekken is deze definitieve nota samengesteld.

Getracht is de nota meer concreter naar de uitvoering toe te formuleren en meer met cijfers te werken en het meetbaar (via de zgn. SMART-principes¹) te maken. Dit laatste is een duidelijk leerproces binnen de diverse programma's en kost tijd.

Om op termijn de jeugdnota van SMART-geformuleerde doelstellingen te voorzien zijn twee aspecten van belang:

1. cijfers en gegevens zijn in onvoldoende mate voorhanden en/of versnipperd om een heldere probleemanalyse te genereren op basis waarvan SMART-geformuleerde doelstellingen in de nota opgenomen kunnen worden. Tevens dient op systematische wijze onderzoeken (zoals internetpanel, GGD-onderzoek onder jongeren etc) periodiek en voor een langere periode plaats te vinden;
2. andere gemeentelijke nota's, die directe raakvlakken hebben met de jeugdnota zijn evenmin voldoende SMART-geformuleerd.

In paragraaf 6.1 wordt hier nader op ingegaan. Insteek is om alle doelstellingen zoals geformuleerd in de jeugdnota op termijn SMART te gaan formuleren.

In deze nota is nadrukkelijk aandacht geschonken aan de leesbaarheid. Wij beseffen dat een beleidsnota niet echt een document is dat toegankelijk is voor alle jongeren. Er zal daarom speciaal voor jongeren een samenvatting worden gemaakt.

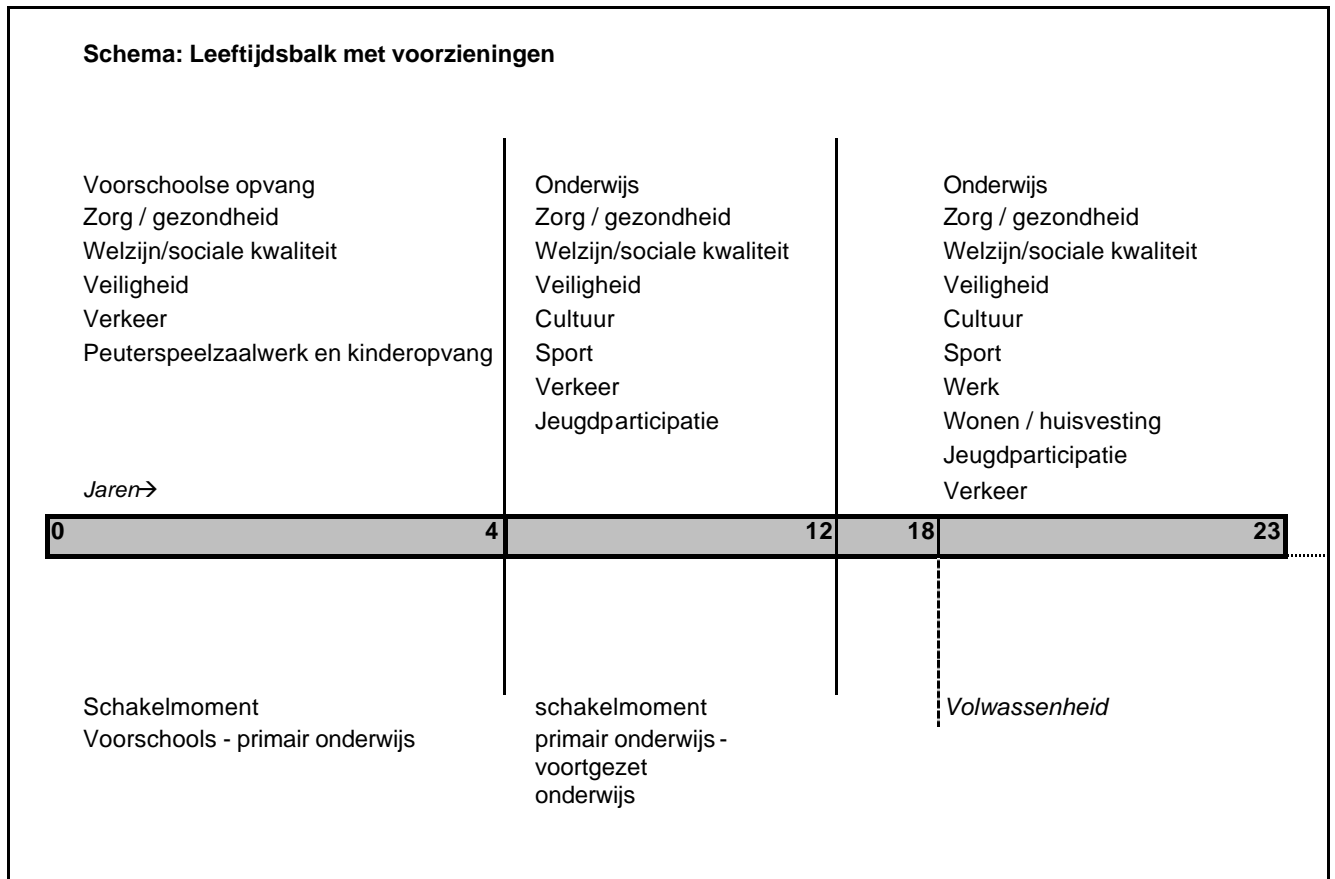
Voor dit moment is dit genoeg over inhoud en totstandkoming. Nu wordt het tijd naar de inhoud van de nota te gaan. Allereerst zal nu ingegaan worden op de levensfasen van de jeugd.

---

¹ De criteria: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden

2. De levensfasen van de jeugd

De motie spreekt van diverse levensfasen. In dit hoofdstuk willen wij nader ingaan op deze levensfasen en hun onderlinge samenhang. Ter toelichting hierop hanteren wij een leeftijdsbalk waarin de levensfasen en de belangrijke aandachtspunten zijn weergegeven.

Op basis hiervan onderkennen wij de volgende levensfasen.

- 0 tot 4 jaar   De voorschoolse periode
- 4 tot 12 jaar   De basisschoolperiode
- 12 tot 18 jaar   Voortgezet onderwijs
- 18 tot 23 jaar   Doorstroming naar vervolgonderwijs of werk

De fase van 0 tot 4 jaar is de (voorschoolse) periode waarin kinderen de basis aanleren van alle vaardigheden die zij in hun verdere leven nodig hebben. Te denken valt aan sociale en cognitieve ontwikkeling. De primaire omgeving, met name ouders, speelt in deze fase een wezenlijke rol. Opgroeien vindt veelal plaats in een veilige omgeving waar het kind kan spelen en ontwikkelen. Organisaties die in deze fase veelal een rol spelen zijn de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau), de peuterspeelzaal en de kinderopvang.

In de fase van 4 tot 12 jaar, de basisschoolperiode, ontwikkelen kinderen de sociale, cognitieve (kennis) en emotionele vaardigheden. Het leren om eigen verantwoordelijkheid te dragen, meer zelfstandigheid, staat hierbij centraal. Het kind begeeft zich meer buiten de vertrouwde omgeving, door lekker buiten te spelen, naar verenigingen te gaan of onder vriendjes te verkeren. Het is belangrijk dat de omgeving meewerkt, zodat er evenwichtig kan worden opgegroeid. Soms is het nodig om de jeugdige (of de ouder) hierbij te ondersteunen. Diverse organisaties zijn hiervoor

aanwezig, zoals de jeugdgezondheidszorg, schoolbegeleidingsdienst of het algemeen maatschappelijk werk.

De fase van 12 tot 18 jaar (voortgezet onderwijs) betreft het verder ontwikkelen naar volwassenheid. Leeftijdsgenoten worden belangrijker en ouders in het algemeen minder. In deze periode is er de overstap naar een andere school. Jongeren verkeren op meer plekken. De school is veelal al buiten de woonplaats gevestigd maar ook andere voorzieningen buiten de wijk of het dorp komen in beeld. Dit heeft vaak een grote impact op jongeren. Al dan niet onder invloed van leeftijdsgenoten wordt risikogedrag spannend of stoer gevonden. Denk hierbij aan alcoholgebruik, drugsgebruik of vandalisme. Vervoer wordt belangrijker. Vrijtijdsbesteding door sport, cultuur, internetten, rondhangen of uitgaan vormen ook een wezenlijk onderdeel in het leven van de tiener. Dit soms naast een baantje om de nodige extra euro's te besteden te hebben.

De fase van 18 tot 23 jaar borduurt verder op de vorige fase. De ontwikkeling naar meer zelfstandigheid, volwassenheid staat centraal. Doorstroming naar vervolgonderwijs of werk is aan de orde, hoewel niet iedereen met voldoende opleiding (de startkwalificatie) de school verlaat. Voortijdig schoolverlaten is een aandachtspunt, maar vaak ook een signaal dat er meer aan de hand is.

De fasen verbonden

De rode draad in deze fasen is *het evenwichtig laten opgroeien van de jeugd* zodat zij met plezier ook in onze gemeente kunnen leven, een wezenlijk onderdeel van de levensloopbestendige gemeente die we willen zijn. Kinderen en jongeren ontwikkelen zich. Niet alleen door de inspanningen en ervaringen thuis, waar de basisverantwoordelijkheid ligt, doch ook elders, binnen onderwijs, in vrije tijd en werk. Organisaties leveren hier hun bijdrage aan.

Dit betekent dat er voor alle leeftijden adequate voorzieningen dienen te zijn. Het is fundamenteel voor een effectief integraal jeugdbeleid dat voorzieningen die van belang zijn bij de uitvoering van lokaal jeugdbeleid aanwezig zijn en goed functioneren. Met andere woorden het jeugdbeleid is gebaat bij de aanwezigheid van een peuterspeelzaal, een sportvereniging, een skatebaan, etc. Niet alleen voor de jongeren die vrij onbezorgd opgroeien, maar ook voor kinderen en ouders die een extra steuntje kunnen gebruiken.

Tevens dient er voor gezorgd te worden dat "de schakels", de overstap tussen de levensfasen, goed aansluiten. Uitgangspunt is, dat vroegtijdig signaleren van behoefte aan voorlichting, preventieactiviteiten of hulpvraag een hoop ellende in de toekomst kan voorkomen.

Niet iedereen groeit op via de algemene voorzieningen. Er zijn ook specifieke voorzieningen getroffen voor bepaalde groepen jongeren, zoals gehandicapte jongeren. Deze groepen mogen niet uit het oog verloren worden. Deze vallen echter qua financiering veelal buiten het gemeentelijke domein.

3. Jeugdbeleid: integraal beleid

Jeugdbeleid is integraal beleid, een kernwoord uit de motie.

'Integraal werken' betekent kortweg dat we ons ervan bewust moeten zijn dat we samenwerken met anderen en dat we elkaar nodig hebben om het beste eindproduct te leveren.

Vanuit verschillende invalshoeken wordt getracht kwesties in samenhang aan te pakken.

Samenhang wordt gezocht op diverse manieren: tussen leeftijdsgroepen, tussen beleidssectoren, tussen voorzieningen, tussen algemeen en gericht beleid. Door het gebrek aan samenhang kan geen effectief aanbod worden gerealiseerd. Immers maatregelen of voorzieningen kunnen overlappen (bijv. op het terrein van zorg), zaken kunnen slecht aansluiten (bijv. onderwijs en arbeidsmarkt).

Jeugdbeleid heeft bij uitstek te maken met integraliteit. Het heeft te maken met ruimtelijke ordening, welzijn, zorg, onderwijs, sport, speelruimte, werk, wonen, cultuur, noem maar op. Op al deze terreinen kunnen beslissingen vallen die gaan over jongeren (of juist niet). Denk aan het speelterreintje, de (veiligheid van de) weg naar school, de openingstijden van het zwembad. In deze nota willen we dit oppakken en aansturen op coördinatie en de nodige samenhang in beleid.

De rol van de gemeente

De basisverantwoordelijkheid voor kinderen en jongeren ligt in onze visie bij ouders en verzorgers. Het gezin speelt een dus een belangrijke rol. De gemeente is aanvullend daarop verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Zij bepaalt hoeveel aandacht er naar jeugdbeleid gaat en wat belangrijk is (de prioriteiten) en wat niet. Ook is zij een belangrijke financier.

De gemeente Twenterand is in haar jonge bestaan al helder geweest in haar keuzen. Dat onze gemeente oog, oor en hart heeft voor de jeugd blijkt al uit de Strategienota, waarin stimulerend jeugdbeleid tot de belangrijke beleidsprioriteiten voor de komende periode wordt gerekend.

De gemeente kan (en wil) niet alles. Veel ligt op het bordje van organisaties. In onze optiek hoort dat ook zo. Vandaar dat de gemeente de regisseursrol toebedeeld heeft gekregen. Regisseren betekent niet alles zelf doen maar richting geven (sturen, beleid bepalen en prioriteiten stellen), samenwerken (partijen betrekken, relaties en netwerken onderhouden, overleg plegen en afspraken maken), stimuleren en draagvlak creëren. Kennis van wat er speelt is hierbij onmisbaar.

Dit is niet eenvoudig. Coördinatie- en integraliteitsvraagstukken, aanwezige organisatiebelangen, wisselende rollen en partners, soms geen of beperkte zeggenschap op bepaalde terreinen, een dynamische samenleving met wisselende problematiek, onvoldoende informatie en de wisselende wensen van jongeren zelf maken het zeker boeiend maar ook complex om hier op te opereren. Dit is echter voor ons geen reden om het dan maar te laten, integendeel, zolang wij maar het doel voor ogen houden.

De positie van de wethouder jeugdbeleid

De gemeente doet dus in principe geen uitvoering maar regisseert. De gemeenteraad bepaalt hierbij wat er op hoofdlijnen gebeuren moet, en wat niet (kaderstelling). Het college gaat binnen die gestelde kaders aan het werk (uitvoering). De wethouder jeugdbeleid speelt hierin een belangrijke rol. De wethouder jeugdbeleid is de eerst verantwoordelijke en het aanspreekpunt voor jeugdbeleid in algemene zin binnen de door de raad en het college gestelde kaders en prioriteiten. Tevens speelt hij een rol in het verkrijgen en behouden van draagvlak en bewaking van de afspraken. Daarbij neemt hij geen verantwoordelijkheden van andere portefeuillehouders (de burgemeester en de andere wethouders) over. Over bijvoorbeeld jongerenhuisvesting is de wethouder die belast is met wonen het aanspreekpunt. De wethouder jeugd dient te bewaken dat op alle relevante beleidsterreinen het onderwerp jeugd voldoende aan bod komt. Hij neemt hierbij deze inspanningsverplichting op zich. Bijvoorbeeld in de collegebesluitvorming en via inbreng in vergaderingen en te maken afspraken zal dit zichtbaar moeten worden.

De wethouder coördineert jeugdbeleid op het bestuurlijk vlak. Op ambtelijk niveau is er een vergelijkbare rol, uiteraard ten aanzien van ambtelijke coördinatie, weggelegd.

4. Hoofdoelen van jeugdbeleid in Twenterand

De jeugdnota gaat over kinderen en jongeren tot 23 jaar. Ongeveer 1/3 deel van de inwoners van Twenterand is jeugd. De gemeente Twenterand is dus in meerdere opzichten een relatief “jonge” gemeente.

De gemeenteraad heeft de hoofdkoers waar we met de gemeente Twenterand op lange termijn naar toe willen vastgelegd in een document, genaamd de Strategienota. Vanuit dit vertrekpunt komen we tot de volgende doelen binnen het jeugdbeleid.

4.1. Wat willen wij bereiken?

Als hoofddoel willen wij formuleren dat wij de gemeente Twenterand ook voor jongeren een leefbare en aantrekkelijke gemeente willen laten zijn.

Wanneer we dit nader uitwerken dan betekent dit naar onze mening:

- voldoende ontwikkelingsmogelijkheden (bijv. onderwijs, peuterspeelzaalwerk, nascholing)
- voldoende ontspanning (bijv. cultuur, sport, uitgaan, speelruimte)
- voldoende woonmogelijkheden (thuis, betaalbaar voor starters)
- voldoende werkgelegenheid (betaald als vrijwillig)
- voldoende gezondheid (preventief en curatief)

Met andere woorden: een breed integraal jeugdbeleid is de basis. Door het breed organiseren van voorzieningen en activiteiten voor alle jeugd willen we er naar streven dat kinderen en jongeren (met hun ouders/opvoeders) evenwichtig kunnen opgroeien zodat zij met plezier kunnen leven in onze gemeente. Hierbij hoort dat zo min mogelijk jeugdigen (en/of hun ouders) buiten de boot of tussen wal en schip vallen. En wanneer het mis dreigt te gaan of gaat dan willen we samen met de betrokkenen inzetten op het voorkomen van problemen (preventie) of (voorkomen van) verergering hiervan danwel het zo vroeg mogelijk bieden van hulp of steun.

Het vangnet van Visser.

De jeugdnota kent 2 punten die als een rode draad door de nota heen lopen.

Allereerst preventie. Voorkomen is beter dan genezen.

Ten tweede is belangrijk dat partijen zich “ontfermen” over jeugdigen die buiten de reguliere voorzieningen of systemen vallen. Wanneer een kind, jongere de inloop, de sportvereniging, de school, het gezin of wat dan ook om bijzondere redenen zelf verlaat (of dreigt te verlaten) of wordt weggestuurd, dat er dan een vorm van opvang of opvolging is. Dat de verantwoordelijkheid niet stopt bij de “uitgang”, maar dat er dan nieuwe deuren opengaan met WELKOM, en niet alleen op de deurmat. Het belang van de jeugdige staat dan centraal! Daarover willen we proberen afspraken te maken en inzet te plegen (bijv. via straathoekwerk).

De hoofddoelstelling spreekt van aantrekkelijkheid.

De aantrekkelijkheid van de gemeente voor kinderen en jongeren is vorig jaar onder jongeren gemeten via een enquête (zie tabel)

N =105	overig	aantrekkelijk	neutraal	onaantrekkelijk	%
aantrekkelijkheid van Twenterand voor 0 tot 13 jarigen	12	53	14	20	100
aantrekkelijkheid van Twenterand voor 13 tot 17 jarigen	5	31	14	50	100
aantrekkelijkheid van Twenterand voor 18 tot 25 jarigen	23	31	10	36	100

Bron: schaduwenquête jongeren 2-12-2003

De conclusie van dit onderzoek, maar ook van het gehouden internetpanel, was dat Twenterand met name boven de 12 jaar niet aantrekkelijk is. Dit is met name gekoppeld aan vrijetijdsbesteding

(uitgaan, voorzieningen: cultuur en jeugdhuizen)². Ons doel is om over 4 jaar bij een volgende meting voor de leeftijden 13 jaar en ouder beter te scoren, dat wil zeggen: een hoger percentage. Bij de prioritering in de programma's zal dit naar voren komen.

Als de gemeentelijke aandacht die aan jongeren kan worden besteed vrijwel gelijk blijft dan betekent dit dat – gelet op ons hoofddoel – een *verschuiving* van aandacht van 0-12 jaar naar de oudere leeftijden.

Dan gaan wij nu naar inhoudelijke onderwerpen (programma's) die van belang zijn bij het integrale jeugdbeleid. Op systematische wijze per relevant thema worden ingegaan op:

- Problematiek
- Na te streven doelen (wat willen we bereiken)
- Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)
- Financiën (wat mag het kosten)
- Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit) en de levensfasen.

De indeling van de programmabegroting zal hierbij zo veel mogelijk aangehouden worden. Elk thema sluit af met een korte conclusie. We beginnen met jongerenhuisvesting.

---

² In het recent gehouden leefbaarheids- en veiligheidsenquête (nov. 2003; eindrapport d.d. jan. 2004) scoort de mate van tevredenheid over voorzieningen voor jongeren laag (gemiddeld 35%). Dit bevestigt het beeld.

5. Uitwerking van de beleidsthema's³

5.1. Jongerenhuisvesting (programma 1)

Levensfasen

Wonen heeft met name betrekking op de levensfase 18 jaar en ouder.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

De opgaven op het gebied van wonen zijn groot. De belangrijkste opgave is het kunnen voldoen aan de woonwensen van de huishoudens die in Twenterand willen (blijven) wonen. De grootste problemen zijn er voor o.a. ouderen, jongeren en huishoudens die een kwalitatieve verbetering van hun woonsituatie willen. De koopmarkt is voor jongeren vanwege de hoge prijzen onvoldoende toegankelijk. Onvoldoende woningen, onvoldoende doorstroming en een aanbod wat niet aansluit bij de vraag zijn de vraagstukken waarvoor de gemeente en overige partners op dit beleidsterrein zoals de woningcorporaties gesteld worden. De klankbordgroep Jeugd vraagt aandacht voor het zelfstandig leren wonen door jongeren. Naast het zelfstandig moeten leren functioneren, heeft dit heeft mede een relatie met "het (leren) omgaan met financiën" door jongeren.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Algemene doelstelling van de woonvisie is het voeren van een adequaat en goed woonbeleid. Onderdeel hiervan is voldoende huisvesting voor doelgroepen, zoals starters en jongeren. Daarnaast wordt beoogd om het (dorpse) woonmilieu te behouden en de openbare ruimte (bijv. spelen, openbaar groen) te verbeteren.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

Het beleid is primair gericht op inzetten op doorstromen door het bouwen van seniorenwoningen en duurdere koopwoningen zodat jongeren op de bestaande huurmarkt terecht kunnen. In de sociale sector wordt met woningstichtingen overlegd om een prestatieafspraken te maken. Hier worden o.a. ook de woningen voor starters en toewijzingsbeleid ten aanzien van jongeren in meegenomen. Bij de uitwerking van de woonvisie dienen dus afspraken over jongeren opgenomen te worden.

Het 'leren wonen' door jongeren kent geen duidelijk aanbod. Het wordt nu incidenteel opgepakt door de hulpverlening en het welzijnswerk. Werkendeweg, mede in overleg met de woningstichtingen, willen we bezien of er op andere wijze aandacht aan geschonken dient te worden. Daarvoor zou de problematiek duidelijker moeten zijn.

De kwaliteit van de leefomgeving en openbare ruimte wordt opgepakt via de kernontwikkelingsplannen en interactief vraaggericht werken met bewoners bijv. ten aanzien speelplaatsen.

Financiën (wat mag het kosten)

Er is in 2004 € 15.000,- beschikbaar voor de uitvoering van de gehele woonvisie. Er is geen specifiek budget voor jongeren beschikbaar.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Om een prettige leefbare landelijke gemeente te zijn voor jong en oud is het zeer belangrijk dat jongeren hier huisvesting kunnen vinden. Dit draagt bij aan een evenwichtige bevolkingsopbouw en creëert aldus mede draagvlak onder de algemene voorzieningen in de kernen.

Conclusie: Prioriteit bij voldoende jongerenhuisvesting.

³ Noot vooraf:

- Getracht is zo strikt mogelijk qua onderwerpen de gemeentelijke programmabegroting te volgen. Gelet op de relaties tussen onderwerpen en ten behoeve van een logische opbouw is dit niet altijd strikt gevolgd bijv. verslavings preventie onderwijs staat onder gezondheidszorg.
- Onder het kopje financiën zijn de directe lasten (kosten) weergegeven.

5.2. Jeugdwerkgelegenheid (programma 2)

Levensfasen

Werken heeft met name betrekking op de levensfase 18 jaar en ouder.

0	4	12	15	18	23
---	---	----	----	----	----

Problematiek

In algemene zin is er de afgelopen periode wederom sprake van een toename van de werkloosheid. Vergeleken met 2002 staat Twenterand met een stijging van 36% op een 4^e plek. Dit is boven het Overijssels (29%) en landelijk gemiddelde (25%) inzake werkloosheidscijfers.

Voor de groep jongeren (leeftijd 15 t/m 24 jaar) zien de cijfers per 1 oktober 2003 er als volgt uit. Er waren 142 werkzoekenden waarvan 131 nu niet werken. In totaal 65 van de 131 zitten in fase 1 (goed bemiddelbaar). Een aantal van 29 is al langer dan een jaar zoekende. 11 schoolverlaters zitten onder de doelgroep. Het betreft in totaal 68 vrouwen en 63 mannen. 21 jongeren worden gerekend tot de zgn. arbeidsgehandicapten. Vergeleken met het 2^e kwartaal 2003 was er nog sprake van 115 (van de 871). In het derde kwartaal is dat dus 131 van de 938 werkzoekenden. In totaal dus gemiddeld 13% van het bestand (bron: 4^e kwartaalrapportage 2003 Gemeente Twenterand).

Op dit moment hebben 20 jongeren een Abw-uitkering (10 mei 2004) op een bestand van 350. Voor jongeren is het belangrijk om werk te vinden ten behoeve van opbouwen van zelfstandigheid en het geloof in de toekomst. Voorkomen moet worden dat jongeren voorgoed aan de zijlijn van de arbeidsmarkt (en samenleving) blijven staan. Landelijk is dit ook erkend. Via afspraken en handreikingen jeugdwerkloosheid wordt getracht dit probleem te bestrijden.

De Klankbordgroep jeugd vraagt aandacht voor de (toenemende) schuldenproblematiek onder jongeren, o.a. door mobiele telefoons en huisvesting. Deze tendens is herkenbaar, doch is niet specifiek voor Twenterand in harde cijfers in beeld.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

We willen de deelname op de arbeidsmarkt vergroten door daling van het aantal werklozen. De nieuwe Wet Werk en Bijstand (WWB) en de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) vormt hiervoor het kader. Werk boven uitkering of inkomen!

Jaren geleden is de zgn. sluitende aanpak geïntroduceerd, zodat elke jongere binnen een half jaar een werkervaringsplaats kreeg aangeboden. Onder de WWB wordt deze verplichting losgelaten en is dit een vrije keuze van de gemeente. De bestrijding van jeugdwerkloosheid is desalniettemin belangrijk en dient prioriteit te krijgen. Dit is ook opgenomen in de Uitgangspuntennotitie WWB. Het vroegtijdig geven van een aanbod is daarom de ingezette lijn om te voorkomen dat men langdurig in de uitkering zit (Het vangnet-principe: zie ook § 4.1).

Mede gezien de nieuwe zwaardere financiële verantwoordelijkheid is het ons inziens daarnaast beter om *preventief* in te steken: minder voortijdig schooluitval en investeren in economisch beleid.

Dit laatste is verwoord in de Sociaal Economische Visie (SEV) en kent als hoofddoel: Het primair versterken en moderniseren van de sociaal-economische structuur van Twenterand, zodanig dat ook op lange termijn Twenterand gegarandeerd is van een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.

De Sociaal Economische Visie kent daarnaast drie centrale doelstellingen:

- het beleid zal zich primair richten op de bestaande bedrijvigheid (o.a. bieden van voldoende bedrijventerrein)
- het versterken en moderniseren van de sociaal-economische structuur (o.a. versterken (zakelijke) dienstverlening en startersbeleid)
- aantrekkelijk woon- en werkklimaat (o.a. goed voorzieningenniveau)

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

Via diverse instrumenten zoals loonkostensubsidies, reïntegratietrajecten, sociale activering wordt getracht jongeren toe te leiden naar betaalde arbeid. In termen van de WWB wordt dit snelle alternatief 'Work first' genoemd. Werk dat snel en tijdelijk beschikbaar is en dat naast de zoektocht naar regulier werk gedaan kan worden.

Bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten wordt het GOA-beleid, de schoolinterne aanpak, de netwerkstructuur jeugdbeleid, de leerplichtambtenaar en de RMC-functie (regionale meld- en coördinatiefunctie) ingezet.

In de SEV worden de vijf thema's die voortkomen uit genoemde doelstellingen aangegeven. Voor de jeugdnota zijn met name van belang:

- scholing en arbeidsmarkt: verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod (sociaal opzicht: mensen uit uitkeringssituatie halen, hoger opleidingsniveau / economisch opzicht: aantrekkelijk vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven).
- startersbeleid: stimuleren/begeleiden startende ondernemingen.
- gemeentelijk dienstverlening: hierbij staan de kwaliteit van de dienstverlening richting ondernemer en de toegankelijkheid van de gemeentelijke organisatie centraal.

Daarnaast is een Regionaal Economisch Ontwikkelingsplan (REOP) in de maak. Deze visie voor Twente zet ook sterk in om voor starters een betere positie te creëren.

Ook de groep jongeren kan profiteren van dit economisch beleid.

Vanuit jeugdbeleid wordt gestreefd naar blijvende aandacht voor jongeren in het beleid ten aanzien van het programma werken, in het bijzonder via de WWB.

Inzake schuldenproblematiek wordt op individuele basis, bv. via sociale zaken (evt. in combinatie met de Stadsbank) en hulpverlening hieraan aandacht besteed.

Financiën (wat mag het kosten)

In het programma werken bedragen de uitgaven € 2 miljoen. Specifieke jeugdbudgetten zijn niet aan te geven. Beleidsinspanningen worden hierbij vormgegeven binnen de bestaande middelen.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Werken heeft een duidelijke relatie met onderwijs. Een goede opleiding (minimaal een startkwalificatie) geeft betere kansen op de arbeidsmarkt en dus op economische zelfstandigheid van jongeren. Dit komt terug in het programma onderwijs.

Conclusie: Prioriteit bij snelle toeleiding naar arbeidsmarkt (sluitende aanpak in de WWB).

5.3. Sociale Kwaliteit (programma 3)

Levensfasen

Sociale Kwaliteit heeft betrekking op alle levensfasen.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

Sociale kwaliteit betekent voor ons dat zoveel mogelijk inwoners moeten kunnen deelnemen aan de maatschappij. In juni 2003 is de kadernota Werken aan Sociale Kwaliteit vastgesteld door de gemeenteraad. Deze kadernota is een uitwerking van de strategische visie. Er is geen definitie vooraf gemaakt van wat sociale kwaliteit inhoudt; de inwoners hebben deze definitie zelf ingevuld. Door zich met name te richten op kwaliteit van welzijn, zorg, werk, wonen, inkomen, opleiding, sport en cultuur. De volgende vijf speerpunten – ontleend aan de knelpunten in Twenterand - zijn benoemd bij sociale kwaliteit. De speerpunten hebben zeker ook betrekking op jongeren. De thema's die spelen zijn achter de speerpunten gezet.

- Blijvend ontwikkelen (opleidingsniveau, GOA-beleid, startkwalificaties behalen, gezonde leefstijl)
- Vitaal noaberschap (wijk aanpak, ontmoetingsruimten voor alle leeftijden o.a. Kulturhus, brede school, voldoende jeugdvoorzieningen, vrijwilligerswerkbeleid)
- Jong en oud moeten in Twenterand kunnen blijven wonen (jongerenhuisvesting)
- Verbeterde mobiliteit (gemeentelijk verkeers- en vervoersplan)
- Voorzieningen op peil en op maat (welke basisvoorzieningen zijn wenselijk?)

Vrijwilligerswerkbeleid valt ook onder dit hoofdstuk. In Twenterand verrichten relatief weinig jongeren vrijwilligerswerk. In de nota de nota vrijwilligerswerkbeleid wordt daarom als actiepunten genoemd meer aandacht te besteden aan jongeren.

Inzake speelterreinen ontbreekt nog een beleidsnota. Deze zal in 2004 worden opgesteld.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Het bieden van mogelijkheden om in de samenleving te kunnen participeren.

Specifiek betekent dit het bieden van een bestaansvoorziening voor uitsluitend diegenen die niet in eigen onderhoud kunnen voorzien. Daarnaast worden inkomensondersteunende maatregelen aangeboden zodat mensen, die onder een bepaalde inkomensgrens zitten, kunnen participeren in de samenleving. Tenslotte betreft het ook niet-financiële zaken door bijv. het aanbieden van taallessen, het (mede) in standhouden van accommodaties of andere voorzieningen.

Wij willen als gemeente een sociale infrastructuur (d.w.z. een voorzieningenpakket) aanbieden dat tot doel heeft de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de maatschappelijke deelname in de dorpen en wijken te bevorderen. Tevens wordt gestreefd naar het voorkomen en beperken van achterstandssituaties.

Inzake vrijwilligerswerk willen we inwoners, met name jongeren, van de gemeente Twenterand activeren om vrijwilligerswerk te gaan verrichten.

Er zijn vele vrijwilligersorganisaties die zich met jeugd bezighouden: van scouting tot kerkelijk jeugdwerk. Zij vormen mede de infrastructuur voor een leefbaar Twenterand. Het uitspreken van waardering voor deze organisaties en hun vrijwilligers is zeker op zijn plaats.

De waarde van deze organisaties – maar ook van andere organisaties die werken met kinderen en jongeren - zouden wij verder willen vergroten door hun signalerende en preventieve functie beter te benutten. Dit betekent een meer gerichte inzet. Bevorderen van participatie in de klankbordgroep en zorg voor kinderen en jongeren welke buiten de boot dreigen te vallen hoort hier bij (wederom het vangnet-principe: zie ook § 4.1). Vrijwilligersorganisaties wordt niet gevraagd de hulpverlening op te pakken. Wel om meer bewust te zijn van het werken met kinderen, jongeren en de mogelijkheid om hun verder te steunen en te bevorderen dat zij in Twenterand prettig kunnen vertoeven met een beter

perspectief. Genoemde jeugdwerkwilligersorganisaties ontvangen een donatie. Dit is niet gericht, maar een ongerichte waarderingssubsidie. Ons inziens zou dit moeten veranderen⁴. Uiteraard dient de 'prestatie' in verhouding te staan met de hoogte van de subsidie.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

Binnen dit programma willen wij vanuit de invalshoek jeugd benadrukken.

- Multifunctionele voorzieningen (Kulturhus, Brede school) spreken ons zeer aan zodat er interactie kan plaatsvinden tussen jongeren en anderen, er sprake is van kostenbesparing en behoud van voorzieningen in de kernen.
- Vrijwilligerswerkbeleid: het is wenselijk een brochure⁵ over vrijwilligerswerkbeleid voor de jongeren op te zetten. Dit zal vanuit de gezamenlijke welzijnsinstellingen opgezet kunnen worden. Bijvoorbeeld in samenwerking met de jongeren(raden). Deze kan gebruikt worden bij een activeringsavond. In zo'n brochure zal uitleg gegeven worden wat de jongeren voor een ander kunnen doen, bijv. "Hoe help ik mijn oma?". Zo kunnen per jaar verschillende thema's bij de jongeren onder de aandacht worden gebracht. Deze brochures kunnen ook aan bijv. jeugdtrainers overhandigd worden, die het weer aan de jeugdleden doorgeven. Bovenstaand actiepoint is een voorstel in de nota vrijwilligerswerkbeleid. Dit zal nog verder uitgewerkt moeten worden via een plan van aanpak. (er is een post vrijwilligerswerkbeleid, waar een bedrag van € 500,00 voor geraamd is voor het opzetten van de brochure). Uitvoering: jaar 2004.
- Het indien mogelijk bewerkstelligen dat via de subsidielijnen de signalerende en preventieve functie van vrijwilligersorganisaties beter kan worden benut.
- Gelet op de aantallen wordt er geen specifiek minderhedenbeleid voor jongeren gevoerd.
- Speel terreinen: er zal een nota opgesteld dienen te worden waarin beleid zal worden geformuleerd. Dit beleid dient voldoende aan te sluiten bij de wensen van kinderen en jongeren. Bij Sport (skate-banen c.a.) komen we hier nog nader op terug.

De uitwerking van de speerpunten komt met name terug in de andere programma's waar wij kortheidshalve naar verwijzen.

Financiën (wat mag het kosten)

Algemeen

Er is in 2004 € 6,3 miljoen geraamd aan uitgaven binnen het programma sociale kwaliteit.

Specifiek

- Kosten: € 500,00 voor het opzetten van een brochure vrijwilligerswerk voor jongeren is beschikbaar (post vrijwilligerswerk).
- Op het product speel terreinen staat € 115.276,- aan directe lasten geraamd. Het is echter in beeld voor een bezuiniging (€ 50.000) voor 2005.
- Voor donaties aan vrijwilligersorganisaties op het terrein van jeugd is afgerond € 8.000,- opgenomen.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Sociale kwaliteit bestrijkt thema's die door vele beleidsterreinen heen lopen, van wonen tot onderwijs, vervoer, etc.

Conclusie: Prioriteit bij skatebanen c.a. (i.r.t. speelruimtebeleid) en deelname van jongeren aan vrijwilligerswerk.

---

⁴ De strategienota bevordert het maken van dergelijke afwegingen: "Subsidieverlening dan wel gemeentelijke bijdragen zullen vanuit beleidsmotieven tot stand moeten komen en gerelateerd worden aan te bereiken doelen."

⁵ N.a.v. de gesprekken met jongeren wordt overwogen dit een digitale plek te geven op de website danwel de folder te koppelen aan specifieke activiteiten/projecten. Het aanbieden van vrijwilligerswerk voor een korte periode (projectmatig) hoort hier ook bij.

5.4. Jeugd en cultuur (programma 5)

Levensfasen

Cultuur heeft met name betrekking op de levensfase 4 jaar en ouder.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

In de strategische visie is de volgende passage opgenomen over cultuur: "Bij een leefbare gemeente hoort een actief cultuurbeleid, een nog grotendeels onontgonnen terrein. Cultuurbeleid zal in de toekomst worden ontwikkeld, gericht op plaatselijke kunstuitingen, te organiseren kunstmarkten en de aankleding van de openbare ruimte. Kunst dient aan te sluiten bij het culturele erfgoed van de gemeente en mag ook vernieuwend zijn"

Er is behoefte bij jongeren aan muziekonderwijs en muziekfestivals. Tijdens de inspraak en via het internetpanel hebben jongeren aangegeven graag nader kennis te willen maken met uitingen van cultuur. Genoemd zijn o.a. poppodium (voor diverse uitingen: theater, bands). Tevens is gesproken over andere vormen zoals graffiti-kunst. Tenslotte hebben jongeren aangegeven behoefte te hebben aan betaalbare oefenruimte voor bands. De klankbordgroep noemt nog creatieve activiteiten. De bibliotheek vervult tevens een belangrijke functie, doch zij staat onder druk (met name financieel).

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Naast de hoofdlijnen van beleid zoals genoemd in de strategienota is het beleid van de gemeente voor deze programmaliijn nog niet vastgelegd in een specifieke beleidsnota.

In deze periode wordt getracht via het zgn. cultureel ondernemerschap de mogelijkheden te bezien. In samenwerking met de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand wordt getracht nader invulling te geven aan kunst en cultuur (cultureel ondernemerschap). Het cultureel ondernemerschap vloeit voort uit de herstructurering van het openbaar bibliotheekwerk. Het doel hiervan is het verbeteren en vernieuwen van de ontmoetingsfunctie van de bibliotheek en het leveren van een bijdrage aan de bevordering van het culturele klimaat. Dit aanbod zal ook gericht worden op jongeren. Daarnaast wil de gemeente een beperkte waarderende of stimulerende rol vervullen ten opzichte van organisaties actief op cultuurgebied. Voor jongeren zijn er bijvoorbeeld de festivals en het reguliere aanbod van de muziekverenigingen en muziekschool.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

Vernieuwen aanbod

Er is een culturele commissie in oprichting. Deze commissie wil diverse culturele activiteiten in de gemeente Twenterand stimuleren. Er zal ook getracht worden om professionele organisaties, belangrijke aanbieders, hierin een rol te laten spelen (waaronder de muziekschool).

De behoefte door jongeren uitgesproken nemen wij serieus. Gezien de wens die leeft bij de jeugd in Twenterand, zal in de culturele commissie hier uitdrukkelijk aandacht voor zijn.

Randvoorwaarde vanuit jeugdbeleid is wel dat jongeren kunnen participeren, d.w.z. meedenken/ mee-organiseren, en dat het aanbod toegankelijk is en aansluit op de behoeften van jongeren. Of de welzijnsinstellingen ook nog een rol dienen te spelen wordt nog overwogen.

Festivals als Randrock en Bosrock voorzien in een behoefte voor jongeren. De gemeente heeft hierbij een stimulerende, subsidiërende rol vervuld vanuit het programma jeugd. In deze nota willen we het omdraaien: *vanuit het programma cultuur* dient dit geborgd te worden. Daar ligt het primaat!.

Aansluiting bij hierboven genoemde initiatieven wordt daarom voorgestaan om structureel aandacht aan jeugd & cultuur te kunnen besteden. Vanuit cultuur dienen de diverse gewenste vormen aandacht te krijgen. De bestaande locaties zullen goed benut dienen te worden. De oefenruimte problematiek kennen wij niet als een breed probleem. Tot op heden zien wij dit als iets voor de particuliere sector. Wel zou via de jongerenwebsite (in oprichting) vraag en aanbod helderder kunnen worden gemaakt.

Bibliotheek:

De bibliotheek is één van de meest gebruikte voorzieningen door kinderen en jongeren. De visie van de gemeente Twenterand op het openbaar bibliotheekwerk is reeds geschreven. Voor jeugd is de toegankelijkheid/bereikbaarheid, de educatieve (GOA) en informatieve functie erg belangrijk, naast bovengenoemde culturele functie.

Muziekonderwijs

Momenteel worden jeugdigen (tot 18 jaar) in onze gemeente de mogelijkheid geboden muziekonderwijs te volgen bij zowel de plaatselijke muziekverenigingen als de muziekschool.

Financiën (wat mag het kosten)

Subsidie voor het organiseren van culturele activiteiten	€ 10.000,--
Plus overheveling vanuit programma jeugd:	€ 4.000,--
St. Muziekschool Twente	€ 268.864,--
4 Muziekverenigingen	€ 36.075,--

Dit zijn algemene budgetten, dus niet alleen voor jongeren.

Er komen extra middelen beschikbaar (€ 42.783) om de bibliotheekfunctie in onze gemeente te waarborgen.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Jeugd- en cultuur heeft een relatie met vrijetijdsbesteding en educatie.

Conclusie: Prioriteit bij meer cultureel aanbod voor de jeugd vanuit het primaat cultuur.

5.5. Jeugd en veiligheid (programma 6)

Levensfasen

Veiligheid heeft betrekking op alle levensfasen, doch met name betrekking op de levensfase 12 jaar en ouder.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

De problematiek rond jeugd en veiligheid spitst zich momenteel toe op de thema's overlast op straat en het al dan niet creëren van een coffeeshop/gebruikersruimte. Ook jongeren noemen overlast als een groot probleem (bron: enquête 2003).

Bij deze jeugdnota is een specifieke notitie betreffende *Overlast op straat* gevoegd (zie bijlage 2). Hiernaar wordt verwezen. Kernpunten van de problematiek zijn:

Op straat is een toenemende overlast van 'oudere' jongeren (18 tot 24 jaar). Ook is dat het geval in de naaste omgeving van een paar jongereninlopen (politierapportages en signalen vanuit de bevolking). Hoewel iedereen in de meeste inlopen welkom is, ook de 'oudere' jongeren, is het in de huidige situatie zo, dat veel 'oudere' jongeren zich storend in de naaste omgeving van de inlopen ophouden. De inloop Vroomshoop en het plein bij Mozaïek te Vriezenveen zijn de meest bekende plekken in deze. Omdat er weinig en/of geen toezicht of begeleiding (van politie, ouders, jongerenwerkers mag dat ook niet constant worden verwacht) is op deze jongeren, vervallen ze snel tot braniegedrag in groepsvorming. Kleine regelmatige vernielingen en geluidshinder zijn daarvan de gevolgen. Hier hebben de jongeren zelf ook een eigen belangrijke verantwoordelijkheid.

Bij dit onverantwoordelijk gedrag is sprake van stimulering door softdrugs en drank,.

Bovendien worden de 'jongere' bezoekers van de inlopen stelselmatig meegetrokken door deze groep 'oudere' jongeren. Het gevaar bestaat dat steeds jongere mensen op deze manier gebruik maken van drank en drugs. De ervaring leert, dat wegsturen of verbieden niet echt helpt. Beter is om het probleem te onderkennen en als overheid daarop in te spelen.

Daarnaast is er behoefte aan een "coffeeshop" danwel 'gebruikersruimte', internetcafé, jongerencafé, softdrugsgebruikersruimte. Een petitie met ruim 300 handtekeningen werd in 2002 aangeboden.

Voor kinderen en jongeren geldt daarnaast de passieve veiligheid. Veiligheid vanuit de leefsysteem. Op het thema huiselijk geweld komen wij terug in het programma zorg.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Het veiligheidsbeleid heeft in algemene zin tot doel om burgers te beschermen voor gevaren en om eventuele aantastingen van de vrijheid te bestrijden. Denk hierbij o.a. aan vandalisme, diefstal en inbraak. Kernpunt hierbij is dat veiligheid niet alleen op de schouders van politie, justitie etc. drukt. Ook inwoners hebben hun verantwoordelijkheid en kunnen een bijdrage leveren aan de veiligheid.

Specifieke doelen op dit terrein zijn (zie Basisdocument 2004):

- het terugbrengen van het aantal meldingen van vernielingen tot 90.
- het terugbrengen van het aantal meldingen m.b.t. overlast tot 100.
- Het tegengaan van overlast door drugsgebruik, in het bijzonder de handel in drugs.
- Het verminderen van het aantal aangiften en meldingen m.b.t. geweld op openbare plaatsen.

Deze doelen gelden ook ten aanzien van de jeugd in onze gemeente. Vermindering van overlast staat hierbij bovenaan.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

De in te zetten maatregelen zijn beschreven in het Integraal Veiligheidsprogramma 2002-2006. Momenteel wordt dit document overigens geactualiseerd.

In dit programma vallen o.a. het rampenplan, de brandveiligheid en via het zgn. basisdocument het formuleren van speerpunten richting de politie.

Maatregelen die op jongeren betrekking hebben zijn o.a.

- Het afsluiten van een convenant met de horeca t.b.v. het tegengaan van uitgaansoverlast en – criminaliteit (gerealiseerd)
- Het voorkomen van vandalisme
- Realisatie van een JOP in de Pollen (indien nodig)
- Het tegengaan van disco-overlast bij BAR '65 (momenteel beheersbaar)

- Maatregelen tegen nachtelijke overlast vanwege uitstappende discogangers.
- Onderzoek naar de verkeersveiligheid rond scholen
- Inzet van stadswachten voor toezicht
- Realisatie van diverse speelterreintjes
- Onderzoek naar huiselijk geweld.
- Participatie van politie en de medewerker integrale veiligheid in netwerken.

Daarnaast loopt het HALT-project⁶ en het project schooladoptie.

De bijgevoegde notitie overlast op straat noemt enkele specifieke middelen: (Ruimere) Openstelling van jeugdcentra als alternatief voor (hinderlijk) rondhangen en structurele inzet van een straathoekwerker worden als essentiële middelen gezien om de doelen te bereiken. Tenslotte wordt actief ingezet op wijk- en buurtgericht werken. Voor coffeeshops geldt het 0-beleid.

Wanneer we de voorstellen zoals in de bijlage geformuleerd afwegen in het kader van deze jeugdnota dan leidt dit tot de volgende conclusies:

1. Het realiseren van een coffeeshop / softdrugsgebruikersruimte heeft niet onze instemming.
2. Uitbreiding openstellingsuren van jongereninlopen en het creëren van inlooptmogelijkheden voor ook 'oudere' jongeren.
Vanuit de optiek van veiligheid en behoeften van jongeren is dit een wenselijke situatie. Niet dat we het niet zouden willen, doch de financiële middelen zijn helaas (te) beperkt. Ons streven is om de bestaande budgetten voor de inlopen te verdelen over kernen en doelgroepen. Dit betekent een basisaanbod voor 12-18 jarigen en in de grotere kernen (indien daar behoefte aan is) ook enige ruimte creëren voor de 18-23 jarigen.
In de paragraaf over jeugdvoorzieningen en jeugdwelzijnswerk wordt hier nader op ingegaan.
3. Inzet straathoekwerk.
De noodzaak tot straathoekwerk is recent nogmaals onderstreept door diverse partijen (o.a. politie, klankbordgroep jeugd). Wij willen overgaan tot het creëren van deze functie op de volgende wijze. Binnen de St. WeB is een bestaande functie jongerenopbouwwerk op straat. Deze werd met name ingezet voor de lichte en middelzware groepen. Dit werkte niet goed. Insteek is nu om deze functie om te bouwen tot een zwaardere functie, nl. straathoekwerk, zodat alle (typen) groepen kunnen worden bediend, gemeentebreed. Een basisniveau wordt zo gecreëerd. Mocht er behoefte zijn aan meer straathoekwerk dan zal deze op projectbasis kunnen worden ingehuurd. Het betekent dat de inzet sterk geprioriteerd wordt. De straathoekwerker zal een belangrijke functie kunnen vervullen en dus ook bijv. worden ingezet om de toegang tot de inlopen veilig en vrij te helpen maken.
Gekoppeld hieraan wordt ook aandacht besteed aan de hanggroepen. Een gebiedsgerichte aanpak (het zgn. Plan Westerhaar en Plan Vroomshoop i.o. zijn hier voorbeelden van) wordt momenteel ingezet om projectmatig, integraal en meer effectief de problemen aan te pakken.
4. Met betrekking tot het drugs- en alcoholgebruik onder jongeren voeren van een actief preventie- en ontmoedigingsbeleid.
In de raad van 25 maart 2004 is reeds gesproken over verslavingspreventie binnen het onderwijs, met name ten aanzien van alcohol- en drugs. Dit is in deze jeugdnota meegenomen (zie onder Volksgezondheid).

Financiën (wat mag het kosten)

- Er is in 2004 € 39.460,- beschikbaar voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid. In de kaderstellende voorjaarsdiscussie is voorgesteld hierop € 9.600,- te bezuinigen.
- Er is geen specifiek budget voor jongeren beschikbaar, wel is de praktijk dat cofinanciering vanuit veiligheid rond bepaalde projecten aan de orde is.
- De voorstellen inzake inlopen, preventie en straathoekwerk worden met name vanuit het programma Jeugd gefinancierd. In de kaderstellende discussie is hierbij voor 2005 in financiële zin een koppeling met netwerkcoördinatie gelegd. Per saldo is hiervoor € 20.000,- extra beschikbaar.

⁶ HALT (subregio Almelo) is klein en kwetsbaar. Zij streeft naar een regionale fusie. Dit lijkt echter niet haalbaar. Tevens zijn er landelijke beweging om HALT centraal aan te sturen. Dit wordt gevolgd.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Veiligheid is bij uitstek een onderwerp dat in vrijwel alle beleidsterreinen voorkomt. Denk daarbij maar aan jeugd, zorg, verkeer, infrastructuur, ruimtelijke ordening, water en milieu. Een integrale aanpak van zaken is ons inziens daarom een must.

Conclusie: Prioriteit bij jeugd- en veiligheid, w.o. straathoekwerk, drugspreventie. Geen coffeeshop/gebruiksruimte.

5.6. Sport (programma 7)

Levensfasen

Sport heeft met name betrekking op de levensfase 4 jaar en ouder.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

Er heeft een sportdeelname-onderzoek in de gemeente Twenterand plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat de sportdeelname van basisschooljeugd en jongeren niet wezenlijk afwijkt van het landelijk gemiddelde. De sportdeelname onder jongeren in onze gemeente is opvallend hoog (!). Onder jongeren zijn niet alleen weinig niet-sporters, ze sporten ook met een behoorlijke frequentie, twee van de drie jongeren sporten meer dan 1 keer per week. In algemene zin neemt de deelname aan sport met het toenemen van de leeftijd af. Dit is een punt van aandacht, bij de ouderen scoort Twenterand lager dan het gemiddelde. Jong geleerd is vaak oud gedaan.

Er is daarnaast behoefte aan skatebanen of andere kleinschalige sportvoorzieningen in wijken (doeltjes, voetbalkooi, tafeltennistafels). De jongeren uit Vriezenveen hebben zelfs een maquette gemaakt van de uitbreiding van de aanwezige skatebaan om hun vraag kracht bij te zetten. Helaas speelt dit al enige jaren zonder dat er duidelijkheid is. Ook het plein (Mozaïek) zou erbij betrokken dienen te worden (onoverzichtelijk). Een voetbalkooi is een andere wens voor die locatie. In de kern Den Ham is ook een plan gemaakt. De skatebaan Westerhaar is niet meer in optimale staat en veel te klein aldus de jongeren. Skatebanen benaderen wij vanuit het onderdeel sport. Hoewel het ook zeker relaties heeft met vrijetijdsbesteding en inrichting van de openbare ruimte etc. Het gemeentelijk beleid richting skatebanen is nog niet scherp geformuleerd.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Het sportbeleid is vertaald in de Sportvisie. Doelstelling binnen sportbeleid is het leveren van een bijdrage aan fitheid, gezondheid, sociale ontplooiing en integratie. Daarnaast biedt sportbeoefening mogelijkheden tot een positieve actieve tijdsbesteding, ontspanning en plezier voor zowel de jeugd als de volwassenen. Sport is belangrijk, doch vraagt geen extra aandacht gezien de cijfers. In de kaderstellende discussie is voorgesteld hoe hiermee in financiële zin om te gaan. Dit betekent een nadere afweging rond zelfwerkzaamheid, tarieven en jeugdsportsubsidies verstrekt aan de reguliere sportverenigingen in onze gemeente. Het betreft hier een donatie aan de sportverenigingen.

Daarnaast kent de gemeente een subsidie sportstimulering jeugd. Deze subsidie kan ook worden aangevraagd door "niet-sportverenigingen": de jeugdorganisaties.

Skatebanen/sportpleinen.

Wij zijn bereid – uit oogpunt van beweging, aantrekkelijkheid en recreatie - om richting dergelijke grotere wijkvoorzieningen een *stimulerende* rol in te vervullen, in samenhang met het speelruimtebeleid. Gedacht wordt door daar investeringsmiddelen in te steken (bijvoorbeeld 1/3 deel tot een maximum, 1 voorziening per kern voor de 4 grote kernen). De overige middelen zouden uit fondsen, deelnemers of andere particulieren verworven kunnen worden. Dit overigens als deze voorziening niet geheel vanuit particulier initiatief tot stand kan komen (zoals in Vroomshoop momenteel het geval is).

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

De belangrijkste instrumenten zijn:

- Jeugdsportsubsidies;
- Subsidie sportstimulering jeugd;
- Een stimuleringsbijdrage t.b.v. een skatebaan of sportveld voor de jeugd; Skatebanen vallen binnen het domein van (breedte)sport. In 3 van de 4 kernen is er een voorziening. In Vroomshoop vanuit particulier initiatief. In Westerhaar en Vriezenveen zijn deze gemeentelijke voorzieningen. In Den Ham is een project in een vergevorderd stadium.

Vanuit dit kader is het wenselijk dat het beleid rond skatevoorzieningen scherper wordt gesteld om duidelijkheid te bieden en open einden te voorkomen. De aspecten beheer, planning en onderhoud, omvang en samenstelling van deze voorziening daarbij ook spelen een rol. Onderhoud etc.zit (behalve te Vroomshoop) bij de gemeente. Een investering zonder garanties voor onderhoud is een

slechte. De insteek is om dit in samenspraak met de komende nota speelruimtebeleid op te pakken. Ondertussen pakken we plannen op. Met name de jongeren uit Vriezenveen hebben recht op duidelijkheid.

Financiën (wat mag het kosten)

In het programma Sport is voor 2004 € 2,5 mln. opgenomen.

Hierbinnen is opgenomen:

- Jeugdsportsubsidies € 40.320,--
- Subsidie sportstimulering jeugd € 6.629,--

Zoals boven al gemeld is in de kaderstellende discussie een ombuiging voorzien in het sportbeleid, beginnend bij € 50.000 in 2005 en oplopend naar €125.000, -

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Vanuit de sportvisie wordt met name een relatie gelegd met gezondheid. Op basis van het sportdeelname-onderzoek zal moeten worden geprioriteerd. Gedacht wordt om met name een relatie te leggen richting ouderen. Een voorstel hierover komt nog

Conclusie: Prioriteit bij voldoende sportvoorzieningen (incl. skatebanen in samenhang met speelruimtebeleid) en beweging door jongeren.

5.7. Verkeer (programma 10)

Levensfasen

Verkeer heeft betrekking op alle levensfasen, doch met name de leeftijden vanaf 4 jaar.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

Verbetering van het veiligheidsgevoel voor alle deelnemers aan het verkeer en sterke vermindering van het aantal verkeersslachtoffers geven direct belangrijke punten van de problematiek bij het programma verkeer aan.

Voor kinderen en jongeren (en hun vervoerders) is het van belang dat zij zich veilig op de openbare weg kunnen begeven. Dat er bijvoorbeeld veilige routes naar school zijn. Bij verkeersongelukken zijn ook kinderen en jongeren betrokken. (Onveilig) Gedrag van weggebruikers speelt een belangrijke rol. In het gehouden Internetpanel Jeugdbeleid staat onveilig verkeersgedrag bovenaan bij de opvallende gebeurtenissen in de woonomgeving.

Om recht te doen aan de wens tot mobiliteit (behorend bij de oudere levensfasen) is daarnaast voldoende openbaar vervoer belangrijk.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Het beleid is vastgelegd in het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP).

Doel van het GVVP is: "Het creëren van een doelmatig, veilig en duurzaam verkeers- en vervoerssysteem waarvan de kwaliteit voor de individuele gebruiker in een goede verhouding staat tot de kwaliteit voor de samenleving als geheel. De verkeershinder voor de omgeving dient hierbij tot een minimum te worden beperkt. Hierbij wordt onder verkeershinder verstaan geluidsoverlast, barrièrewerking, verkeersonveiligheid en luchtverontreiniging."

Er wordt in het GVVP ingegaan op zgn. categorisering (het toekennen van een bepaalde functie aan een weg), onveilige locaties (in verband met verkeersongelukken), fietsnetwerk, parkeren, hulpdiensten en openbaar vervoer, educatie en handhaving, en monitoring.

Ten aanzien van het openbaar vervoer, uitgaande van tenminste het huidige niveau van dienstverlening, wordt ingezet op kwaliteitsverbetering.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

De belangrijkste instrumenten – i.r.t. deze jeugdnota zijn:

- Categorisering: het toekennen van een bepaalde functie aan een weg. Wegen kunnen een verkeersfunctie of een verblijfsfunctie hebben. Bij de functie hoort een bepaalde inrichting van de weg. Aangesloten wordt bij een landelijk systeem (duurzaam veilig). Dat vormt de basis van toe te passen oplossingen voor huidige en toekomstige problemen. Het inrichten van kilometerzones (30 km etc.) is hier ook mee verbonden.
- Het aanpakken onveilige locaties.
- Fietsnetwerk: voor kinderen en jongeren is de fiets het vervoermiddel!. Het opstellen van een fietsnetwerk is een goede methode om de fietser en de automobilist enigszins gelijkwaardig te benaderen. Het totale stelsel van straten, wegen, pleinen, paden en stallingsvoorzieningen waar fietsers gebruik van maken heet een fietsnetwerk. Het ontsluit alle woongebieden, werkgebieden, scholen, recreatievoorzieningen, centrum enzovoort. Dit is nog een op te stellen plan.
- Educatie en voorlichting. Dit is met name het meest bekende instrument als je denkt aan jeugd en verkeer. Denk maar eens aan verkeersouders, Praktijk – theorie verkeersexamens en het aansluiten bij landelijke campagnes inzake alcohol en verkeer, etc. In samenwerking tussen diverse organisaties (3VO, ROVO) wordt e.e.a. vorm gegeven.

Tenslotte mag niet onvermeld blijven dat naast gedrag en fysieke maatregelen handhaving natuurlijk ook een belangrijk element is.

Financiën (wat mag het kosten)

In het programma Verkeer 2004 is ruim € 667.000,- aan kosten opgenomen. Er is geen specifiek budget voor jeugd en verkeer meer voorzien. Voor 2005 is een bezuiniging opgenomen voor de jeugdverkeerskrant.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Er is met name een relatie met veiligheid, leefbaarheid, educatie/onderwijs, ruimtelijke ordening en milieu.

Conclusie: Prioriteit bij veilig verkeersgedrag.

5.8. Peuterspeelzaalwerk (programma 11)

Levensfasen

Peuterwerk heeft betrekking op de levensfase 2,5 tot 4 jaar.

0	2,5	4	12	18	23
---	-----	---	----	----	----

Problematiek

Het nieuwe gemeentelijke beleid inzake peuterwerk is nog niet geformuleerd. Dit leidt tot veel onduidelijkheden in de praktijk, er is geen kader waaraan getoetst kan worden.

Het peuterspeelzaalwerk vormt een belangrijke opvangfunctie voor peuters en is een belangrijke schakel in de ontwikkelketen van kinderen. Gemiddeld bezoekt zo'n 63,5 % van de peuters de speelzaal. Er zijn wachtlijsten zodat in theorie zelfs een bereik van ruim 70% bij voldoende capaciteit en middelen realiseerbaar zou zijn. De peuterspeelzaal speelt een rol in ontwikkelingsstimulering, volgen en signaleren van peuters, achterstandsbestrijding en helpt dus mede de doorgaande ontwikkelingslijn vorm te geven. Er draaien diverse programma's in het kader van GOA en voor- en vroegschoolse educatie (bv. piramide). Dit is van belang voor een goede start op de basisschool en het voorkomen van uitval. Een peuterspeelzaal is een belangrijk instrument voor kinderen in moeilijke omstandigheden (de zgn. sociaal/medische indicatie). De jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (het consultatiebureau) speelt daarom samen met de netwerken jeugdbeleid een wezenlijke rol bij de peuterspeelzaal.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Binnenkort zal een visiedocument worden opgesteld dat tot doel heeft het formuleren van gelijklozend beleid inzake peuterwerk voor de gehele gemeente. In de visie wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Welke positie neemt het peuterwerk in de gemeente Twenterand in?
- Wat is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het peuterwerk?
- Wat zijn de kerntaken van het peuterwerk?
- Toegankelijkheid en kwaliteit van het peuterwerk
- Communicatie met het peuterwerk
- Bekostiging van het peuterwerk

Het is dus nu nog niet aan te geven wat we exact willen bereiken, welke doelstellingen we na streven.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

Nadat de visie is vastgesteld zal een uitvoeringsovereenkomst met beide instellingen moeten worden afgesloten waarin prestaties en kwaliteitseisen zullen worden vastgelegd.

Momenteel wordt via subsidiering en een vergunningenstelsel vorm gegeven aan inhoud en kwaliteit van peuterwerk.

Vanuit jeugdbeleid vragen wij de extra aandacht voor de doorgaande lijn in de ontwikkeling (vanaf 0 jaar al aandacht) en de kwetsbare (indicatie)kinderen.

Financiën (wat mag het kosten)

- Budgetsubsidie Stichting Peuterspeelzalen Den Ham-Vroomshoop	€ 108.593
- Budgetsubsidie Stichting Peuterwerk Dagopvang Triangel	€ 171.534

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Vanuit de concept-visie peuterspeelzaalwerk wordt met name een relatie gelegd met jeugd, onderwijs (GOA-VVE) en zorg.

Conclusie: Prioriteit bij een goede basis voorzieningenstructuur peuterspeelzaalwerk en zorgkinderen.

5.9. Kinderopvang en buitenschoolse opvang (programma 11)

Levensfasen

Kinderopvang en buitenschoolse opvang heeft betrekking op de levensfase 0 tot en met 12 jaar.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

Op 1 januari 2005 zal de Wet Kinderopvang (Wk) naar verwachting worden ingevoerd. De naam van de wet is recent gewijzigd, het was Wet Basisvoorziening Kinderopvang. Het doel van de Wk is om het ouders makkelijker te maken zorg en werk te combineren. Het wetsvoorstel – wat nu in mei in de 2^e kamer in stemming komt heeft twee belangrijke uitgangspunten.

Ten eerste dat de kosten van de kinderopvang door ouders, werkgevers en overheid samen worden gedragen. De inkomens-afhankelijke tegemoetkoming aan ouders vindt plaats via de Belastingdienst. Hierdoor hebben de ouders zelf zeggenschap over de keus voor een kindercentrum. De verwachting is dat hierdoor meer marktwerking ontstaat en de kwaliteit verbetert.

Ten tweede regelt de Wk de kwaliteit van de opvang en het toezicht daarop. In de wet (niet in een AmvB) komt een verankering van kwaliteitseisen. De houder van een kinderopvanginstelling voert een beleid dat ertoe leidt dat de veiligheid en de gezondheid van de op te vangen kinderen in elk door hem geëxploiteerd kindercentrum zoveel mogelijk is gewaarborgd. De houder legt, voor zover hierin niet wordt voorzien bij of krachtens andere wet- en regelgeving, in een risico-inventarisatie schriftelijk vast welke risico's de opvang van kinderen met zich brengt. Zij dient transparant te werken. Via zelfregulering zal de sector aan normen voor verantwoorde kinderopvang invulling moeten gaan geven.

Invoering van de Wk betekent veel veranderingen voor gemeenten, kinderopvangcentra en gastouderbureaus, ouders en werkgevers.

De gemeente heeft nu, anno 2004, nog de beschikking over een eigen budget om rechtstreeks subsidieplaatsen in te kopen voor doelgroepen waar ze zelf voor kiest. Straks geeft de Wk aan welke groepen ouders recht hebben op een gemeentelijke bijdrage in de kosten van kinderopvang (naast de tegemoetkoming van de rijksoverheid aan ouders). Het Rijk vergoedt een vast bedrag aan de gemeente voor deze taak. Als de gemeente voor andere groepen kinderopvangplaatsen wil inkopen, zal dat uit eigen middelen betaald moeten worden.

Nu legt de gemeente kwaliteitsregels vast in een gemeentelijke verordening en verleent ze vergunningen aan de aanbieders van kinderopvang. Straks hoeft ze aanbieders alleen nog maar in te schrijven in een openbaar register. Het afgeven van bouwvergunningen en gebruikersvergunningen blijft bestaan.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor handhaving en toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. De uitvoering van de kwaliteitsbewaking ligt in handen van de GGD.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Als gevolg van de invoering van de Wk heeft de gemeente drie wettelijke taken.

Eerste taak

Allereerst gaat het om de taak melding en registratie. De gemeente moet een register inrichten en daarin alle kindercentra die zich aanmelden, inschrijven. Dit register moet voor iedere belangstellende ter inzage worden gelegd.

Tweede taak

De tweede taak is het verstrekken van een gemeentelijke bijdrage in de kosten van de kinderopvang voor in de wet omschreven doelgroepen. De gemeente gaat het ontbrekende werkgeversdeel financieren voor:

- Ouders met een uitkering die een reïntegratietraject volgen;
- Herintreders;
- Nieuwkomers;

- Oudkomers die verplicht een inburgeringstraject volgen (vanaf november 2005);
- Ouders die studie/opleiding en zorg combineren;
- Huishoudens met een sociaal-medische indicatie.

Derde taak

De derde taak is het toezicht op de kwaliteit en een handhavingsplicht. De gemeente moet ingrijpen als blijkt uit inspectierapportages van de toezichthouder (de GGD) dat niet of onvoldoende wordt voldaan aan de kwaliteitseisen. Dit ingrijpen varieert van het geven van een schriftelijke aanwijzing tot en met het verbod een kindercentrum in exploitatie te nemen.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

Er zal nog bekeken moeten worden wat de exacte gevolgen voor de gemeente zijn.

Vanuit jeugdbeleid vragen wij extra aandacht voor kwetsbare (indicatie)kinderen, de veiligheid van voorzieningen en het vervullen van een goede plek als schakel in de ontwikkelketen van kinderen.

Financiën (wat mag het kosten)

Met ingang van 2005 zal een rijksbijdrage beschikbaar worden gesteld voor de financiering van doelgroepen. Het is nu nog niet duidelijk wat de exacte hoogte van deze rijksbijdrage zal zijn.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

De nieuwe wet legt een relatie met nieuwkomers & oudkomers (inburgering), zorg, onderwijs en sociale zaken.

Conclusie: Prioriteit bij een goede uitvoering van de Wet Kinderopvang, met nadrukkelijke aandacht voor zorgkinderen en kwaliteit

5.10. Jeugdparticipatie (programma 11)

Levensfasen

Jeugdparticipatie heeft met name betrekking op de levensfase 12 jaar en ouder. Daaronder zijn er uiteraard ook mogelijkheden, met name voor de basisschoolleeftijden.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

Het communiceren met jongeren is een terrein waar veel winst te boeken is. Jongeren willen resultaten, het liefst snel. Terwijl gemeentelijk vaak sprake is van het volgen van (de nodige) procedures en afstemming. Dit geeft per definitie al enige wrijving. Ook is er soms onduidelijkheid bij jongeren waar men moet zijn. Vanuit de gemeente kan ook beter rekening worden gehouden met de juiste vorm van communicatie naar de jeugd toe. De wijze van communiceren door jongeren is de laatste jaren ook veranderd met de toename van de mogelijkheden op computer- en telefoniegebied. Er zijn 2 jeugdraden in onze gemeente (Den Ham-Vroomshoop en Vriezenveen-Westerhaar e.o). Zij hebben te maken met wisselende deelname.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Wij willen jongeren betrekken bij zaken die hen aangaan. In verschillende vormen:

- betrekken van jeugd bij hun omgeving en voorzieningen opdat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.
- betrekken van jeugd bij thema's (interactieve trajecten) op een manier welke jongeren aanspreekt.
- Duidelijkheid bieden waar men binnen de gemeente moet zijn.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

- a) Rond jeugdparticipatie zien wij een belangrijke rol voor de welzijnsinstelling(en). Zij vormen de kern van de uitvoering van het jeugdbeleid. Maar ook andere instellingen werken met jongeren. Wij verwachten van de aanbieders van activiteiten voor jongeren dat zij jongeren betrekken bij hun aanbod en vraaggericht werken. Tevens hoort hierbij vanuit preventie – samen met de netwerkpartners – een (beperkte) informatie- en adviesfunctie bij de welzijnsinstellingen thuis, wellicht in combinatie met punt b (de website). Dit willen wij vastleggen in de prestatiecontracten.
- b) Jongeren communiceren anders dan enkele jaren geleden. Veel meer wordt gewerkt met SMS, e-mail, chatten etc. Wij willen daarom bezien of participatie via de website van de welzijnsinstelling ook een werkbare vorm is. Van informatie over activiteiten tot interactie via een discussie of e-mailadres. Wij denken aan een website voor en door jongeren. Jongeren willen ook graag weten wat er voor hen te beleven valt in Twenterand (inspraakreactie). Via deze website zou een overzicht gegeven kunnen worden. Jongeren hebben reeds enthousiast gereageerd op dit idee. Bestaande websites van organisaties zouden moeten worden 'gelinkt' aan deze site⁷.

Ook de gemeente heeft een website. Het doel is om hierbinnen ruimte voor jongeren te creëren. Het streven is hierbij naar een meerwaarde ten opzichte van de (externe) jongerensite. Deze gedachte past in ambitie van de Strategienota om internet op brede schaal in te zetten voor haar organisatie en haar inwoners. De wijze waarop is nog onderwerp van overleg.

Toegang tot internet vinden jongerenbelangrijk bleek uit gesprekken en enquêtes. De toegang tot internet openstellen, danwel een PC voor huiswerk, zou breder gegarandeerd moeten zijn. Wij zien hier een functie voor de bibliotheek. Daarnaast zou het welzijnswerk in haar voorzieningen uiteraard ook in deze tijd een internet PC voor jongeren aanwezig dienen te hebben. Gezien haar kernfunctie, doch ook gezien de combinatie met de in oprichting zijnde jongerenwebsite.

De functie van een internetcafé (in de definitie van jongeren: een gezellige ruimte met een PC) wordt zo beter ingevuld. Andere kansen liggen er in voorzieningen als Brede school (naschoolse activiteit) en Kulturhus. Dit zal daarin meegenomen dienen te worden. Er is geen financiële ruimte voor gemeentelijke internetcafé's.

⁷ St. Reflection is bezig met een eigen website en participeert dus niet in directe zin.

- c) Vanuit de gemeente willen we in gesprek blijven met jongeren. Voorgesteld wordt om in ieder geval 1x per jaar een jeugddebate met de wethouder jeugd en evt. de burgemeester te organiseren.

Dit geeft een duidelijk herkenningspunt in de communicatie met jongeren.

Daarnaast is er een algemeen aanspreekpunt voor jongeren op afdeling Dienstverlening aan instellingen bij de sector Samenlevingszaken.

- d) Voortzetting jeugdleden / maatschappelijke participatie.

In principe zijn wij voor continuering van de jeugdleden, mits deze voldoende functioneren.

Samen met betrokkenen willen wij bezien hoe de jeugdleden actief kunnen blijven.

Daarnaast is gebleken dat rond realisatie van bepaalde concrete zaken (vb. skatebaan, inloop) participatie succesvol kan zijn. Ook in bepaalde projecten (vb. kernontwikkelingsplannen) mag de inbreng van de jeugd niet vergeten worden indien dit uiteraard binnen de doelstelling van het project past.

De ondersteuning van jeugdparticipatie door de welzijnsinstellingen handhaven wij daarom.

Politieke participatie (het in aanraking brengen van jongeren met de politiek) rekenen wij tot het domein van de politieke partijen. Het is niet een gemeentelijke kerntaak in onze optiek.

Financiën (wat mag het kosten)

Binnen de algemene subsidie voor Web en Accent zijn middelen om de jeugdleden te begeleiden en enkele activiteiten. Daarnaast is een specifiek budget binnen het programma jeugd beschikbaar (€ 980)

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Jeugdparticipatie is mogelijk op vrijwel alle beleidsterreinen. Wel dient beseft te worden rekening dient te worden gehouden met de interesses van de jeugd, de abstractheid van onderwerpen en de beschikbare tijd van jongeren.

Conclusie: Prioriteit bij participatie van jongeren (bv. via de jongerenwebsite)

5.11. Jeugdvoorzieningen (programma 11)

Levensfasen

Jeugdvoorzieningen hebben met name betrekking op de levensfasen 12 jaar en ouder.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

Onder jeugdvoorzieningen verstaan wij in deze paragraaf de ontmoetingsruimten voor jongeren (inlopen), de JOP's (jongerenontmoetingsplekken) en uitgaansgelegenheden.

Er is door de nieuwe gemeente Twenterand nog geen kader geformuleerd hoe om te gaan met deze zaken. De jongeren geven aan dat er behoefte is aan meer uitgaansgelegenheden. Genoemd worden jongerencafé's, discotheek, een poolcentrum, een poppodium, een internetcafé.

In en rond de inlopen, met name te Vroomshoop, gebeuren helaas veel onwenselijkheden (zoals vernielingen of ander onwenselijk gedrag). De toegankelijkheid en kwaliteit staat onder druk. Er worden relatief veel kosten gemaakt om de inloop leefbaar te houden.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Ons doel is een basisaanbod aan jeugdvoorzieningen passend bij de vraag en binnen de financiële mogelijkheden.

Instrumenten / concrete uitwerking (wat doen we daarvoor)

a) Inlopen (jeugdcentra)

Een inloop of jeugdcentrum is een belangrijke voorziening voor jongeren. Zij vervult een plek van ontmoeting, ontspanning, maar is ook een alternatief voor rondhangen (de straat) en een vindplaats voor hulpverleners. Een plek waar ook preventief beleid kan worden uitgevoerd.

De opzet van de inlopen was destijds voor de 12-17 jarigen, deze groep verblijft met name in de gemeente en zoekt een ontmoetingsplek of vertier. De in deze paragraaf genoemde inlopen zijn de inlopen gekoppeld aan het beroepsmatig jeugd- en welzijnswerk. Zij dienen te zorgen voor kwaliteit en continuïteit van deze (basis)voorziening. Hierbij geldt het streven dat de centra zo veel mogelijk door jongeren worden 'gerund' en dus afnemende beroepsmatige inzet⁸.

Ons streven is om de bestaande budgetten voor de inlopen te verdelen over 4 grotere kernen en doelgroepen. Dit betekent een basisaanbod voor 12 tot 18 jarigen en in de grotere kernen ruimere mogelijkheden (indien daar behoefte aan is), zoals bijv. ook enige ruimte creëren voor de 18-23 jarigen. De basisopenstelling per kern stellen wij op 2 dagdelen. De overige openstellingen - willen we binnen de budgetten (inlopen + extra openstelling) - flexibiliseren. De openstelling zal moeten aansluiten bij de vraag, indien nodig ook in het weekenden. Bij de prioritering rond de inzet van middelen zal ook betrokken worden de mate waarin winst - zowel voor de jongeren zelf als voor de openbare ruimte - geboekt kan worden door de verwijzing van de doelgroep naar de voorziening.

Opgemerkt wordt dat niet voor elke groep een inloop te creëren is. Wel is het streven dat de beschikbare ruimte zo goed mogelijk gebruikt dient te worden. Een wenselijke situatie is bijvoorbeeld dat de stichting WeB en de inloop Vroomshoop in 1 gebouw gehuisvest worden.

Belangrijk is dat het aanbod (de voorziening) aansluit op de vraag van jongeren. Zowel in inventaris (Kan men de energie kwijt en zich vermaken?) als in activiteiten. Krachtenbundeling met anderen en variatie in programmering door - het bijvoorbeeld 1x per maand een specifiek programma neer te zetten - ook voor de niet reguliere bezoekers - maakt het ons inziens aantrekkelijker voor jongeren om in onze gemeente te vertoeven. De *functie* van een poppodium zou zo enigszins kunnen worden vervuld. De voorziening zelf is een stap te ver. Op het internetcafé is al ingegaan bij het programma jeugdparticipatie.

De huisvesting van met name de Inloop Vroomshoop is een zorgelijk punt. De inloop te Vroomshoop zal te zijner tijd van de huidige plek verdwijnen. Dit in verband met de te ontwikkelen Centrumvisie

⁸ Er zit wel een relatie tussen de personele inzet en de groep die je binnen hebt.

Vroomshoop, welke het perspectief voor de ontwikkeling van dat gebied dient neer te zetten. Wij willen alternatieven onderzoeken.

De toegang tot de inlopen dient laagdrempelig te zijn. Inzet van ambulant jongerenwerk/ straathoekwerk in combinatie met politie is daarom wenselijk zodat ouders hun kinderen zonder twijfels naar de inlopen kunnen laten gaan. Wij zullen scherp blijven kijken naar het bereik (aantal jongeren) dat de inlopen bezoekt. Dit dient in verhouding te staan tot de inzet.

Kwaliteit betekent in onze optiek ook zgn. *Eenheid van regels*. De focus is al gauw op het gedrag van jongeren. Consequent hiermee omgaan is daarom belangrijk. Ons idee is om tussen de organisaties die met dezelfde doelgroep werken éénheid van regels te bevorderen. Wij denken hierbij aan scholen en jeugdcentra. Het betreft dan bijv. roken, opruimen, verbale uitingen etc. Dit bevordert ons inziens de effectiviteit van het beleid.

b) Jongeren op straat / jongerenontmoetingsplekken (JOP's).

Ook in Twenterand bepalen op diverse plekken jongeren het straatbeeld. Dit is ons inziens een goede zaak, immers Twenterand wil ook een levendige gemeente zijn. Verblijf op straat (bv. rondhangen en spelen) is iets van alle tijden. Veelal gaat dit goed, maar soms is er sprake van overlast, hinder voor anderen. De vraag is nu hoe gaan we hiermee om?

Kernpunt is in onze optiek dat we bij de (her)inrichting van wijken rekening houden met kinderen en jongeren. Waar jongeren zich gaan ophouden is niet geheel te sturen, doch er zijn wel logische plekken waar ze veelal te vinden zijn, zoals speelterreinen, bankjes, schoolpleinen en bij jeugdvoorzieningen. Bij dergelijk gecreëerde of aanwezige voorzieningen is het belangrijk rekening te houden met de leeftijden (mede afhankelijk van de samenstelling van de wijk) en de zichtbaarheid (voor ouders en andere toezichthouders in de openbare ruimte).

Er was een tijd dat JOP's de oplossing leek voor het omgaan met rondhangen op straat. In onze huidige optiek past het niet meer. Het instrument JOP kent bij realisatie lange procedures, onduidelijkheden in verantwoordelijkheid, veelal bezwaren van omwonenden en geen of onvoldoende toezicht. JOP's lijken alleen geschikt lijkt in "rustige" of van bebouwing afgelegen gebieden. Daarnaast is ook vanuit jongeren is de vraag afgenomen. Behoeften van jongeren veranderen. Beleidsmatig wordt daarnaast getracht de jongeren die zich (met name hinderlijk) op straat bevinden toe te leiden naar voorzieningen, bijv. via straathoekwerk. Onze insteek is om JOP de Pollen (indien nodig) nog te realiseren⁹ maar daarnaast geen medewerking meer te verlenen. De JOP in het Oosteinde blijkt inmiddels ook niet meer noodzakelijk.

c) Uitgaansgelegenheden (discotheek, poolcentrum, etc.)

Wij onderkennen dat er al enige tijd gevraagd wordt om meer uitgaansgelegenheden in Twenterand. Wij denken dat er wellicht ook wel ruimte is voor een muziekcafé o.i.d. in Twenterand. Realisatie laten wij echter over aan het particulier initiatief (ondernemer). Wel willen wij onze contacten waar mogelijk inzetten om dit mogelijk te maken. Met enkele geïnteresseerden zijn reeds verkennende gesprekken gevoerd.

Financiën (wat mag het kosten)

Voor inlopen is budget opgenomen binnen het programma jeugd. Voor JOP de Pollen is een bedrag gereserveerd (€ 12.760). Dit bedrag zal gereserveerd blijven totdat realisatie voltooid is danwel realisatie definitief niet meer aan de orde mocht zijn.

Relatie met andere beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Een plek voor jongeren heeft duidelijke raakvlakken met vanuit planologie, ontspanning, preventie, leefbaarheid en *veiligheid*.

Conclusie: Prioriteit bij een goede inloopvoorzieningen, een plek voor jongeren!

---

⁹ JOP de Pollen staat op de toezeggingenlijst van de commissie SLZ en is een lopende zaak. De noodzaak voor JOP de Pollen wordt gedurende de realisatie steeds opnieuw bekeken. Door procedures duurt e.e.a. nu al enige tijd. Recente informatie geeft echter aan dat e.e.a. achterhaald lijkt. De groep is inmiddels ouder geworden. Wij wachten op formele bevestiging van de aanvragers.

5.12. Jeugdwelzijnswerk (programma 11)

Levensfasen

Jeugdwelzijnswerk (vormen: kinder-, jeugd- en jongerenwerk) heeft met name betrekking op de leeftijdsfasen 4 t/m 23 jaar.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beroepsmatig welzijnswerk.

Problematiek

- Er is behoefte aan een krachtig professioneel welzijnswerk.
- Er is behoefte aan actualisatie van het productenaanbod van de welzijnsinstellingen.
- Er is noodzaak tot harmonisatie van beleid tussen de 3 professioneel werkende welzijnsinstellingen.
- Er is – ook landelijk - zorg inzake de kwaliteit van het jongerenwerk. Het is in de loop van de tijd zwaarder geworden.
- Er is behoefte aan meer meetbare resultaten van de activiteiten.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Professioneel welzijnswerk

Belangrijke uitvoerders van het jeugdbeleid zijn de welzijnsinstellingen. Er zijn er op dit moment 3 in onze gemeente, nl. Reflection, St. WeB en St. Accent.

De professionaliteit van het welzijnswerk vinden wij een belangrijk punt. Zoals bekend zijn wij voor een fusie tussen de 2 algemene welzijnsinstellingen WeB en St. Accent. Dit is ook door uw Raad opgedragen. Professionaliteit vertalen wij ook naar kwaliteit, innovatie en resultaat. Het is onze overtuiging dat de fusie hieraan bijdraagt. Wij hopen en stimuleren dan ook dat e.e.a. spoedig zijn beslag krijgt. Belangrijk is ook de kracht die het welzijnswerk heeft, niet de beperkingen. Het aanbod dient vraaggericht, flexibel – passend binnen de dynamiek van het jeugdbeleid – en resultaatgericht te zijn.

Voor de gemeente Twenterand staat het bereiken van doelen centraal. Dit staat boven de partijen die het uitvoeren. Voor alle 3 lokaal aanwezige welzijnsinstellingen geldt daarom éénzelfde lijn:

- Slechts activiteiten met een openbaar en laagdrempelig karakter worden gesubsidieerd. De inzet van publieke middelen vraagt om toewijzing in relatie tot publieke doelen zoals gesteld in gemeentelijke nota's als de jeugdnota.
- Het openbaar karakter zal vertaald worden in samenwerkingsafspraken met derden (m.a.w. dat de instelling niet sec intern gericht is);
- Een transparant programma, resultaat en een heldere verantwoording vormen hier onderdeel van.
- De gemeente stelt kwaliteitseisen. De inzet van beroepsmatig welzijnswerk danwel vrijwilligers is hierbij onderwerp van gesprek. Harmonisatie zal zowel onderling als in vergelijking met (de toebadachte taken aan) vrijwilligers(organisaties) plaats dienen te vinden.
- Harmonisatie betekent dat op éénzelfde wijze wordt omgegaan met vergelijkbare activiteiten. Het betekent ons inziens niet dat alle welzijnsinstellingen hetzelfde doen. Maatwerk naar kern, schaalgrootte van de activiteit en specialisme zijn mogelijk. Dit uiteraard naast effectiviteits- en efficiencyafwegingen.

De welzijnsinstellingen zijn van oudsher instellingen voor sociaal cultureel werk (SCW). Zij hebben als kerntaak jeugdbeleid. SCW vormt hier een wezenlijk onderdeel van doch is breder. Aansluiting hierop en modernisering van het productaanbod (bijv. inzake gemeente doelen rond wijkgericht werken/kernontwikkelingsplannen) is aan de orde. In deze nota wordt ingegaan op sec het jeugddeel. Bij het af te sluiten contract bezien we het totaal.

Instrumenten/concrete uitwerking (wat doen we daarvoor).

- We hebben inmiddels de harmonisatie tussen de 3 welzijnsinstellingen opgepakt,

- We willen een nieuwe prestatiecontract afsluiten met het beroepsmatig jeugd- en welzijnswerk rekening houdend met deze jeugdnota en de uitkomsten van de harmonisatie.

Om u een beeld hiervan te schetsen zullen onder andere producten als preventieve projecten, de inlopen met bijhorende activiteiten, jeugdparticipatie (o.a. begeleiding jeugdleden), straathoekwerk en deelname netwerken onderwerp vormen van de harmonisatie.

Financiën

De budgetten voor het welzijnswerk zijn opgenomen in de begroting. Getracht wordt via herschikking tussen en binnen begrotingsposten de nieuwe productafspraken/harmonisatie vorm te geven. Hierover nog wel 2 opmerkingen. De doorrekening van de harmonisatie is nog niet afgerond, dus hoe e.e.a. exact uitkomt, met name voor St. Reflection, is nog niet bekend. Daarnaast zullen zich ten aanzien van de fusie St. WeB- St. Accent zich waarschijnlijk (tijdelijke) frictiekosten voordoen.

Relatie met ander beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Het welzijnswerk heeft vanuit een positie midden in de samenleving en doelgroepenbenadering raakvlakken met zeer veel andere terreinen.

Conclusie: Prioriteit bij professioneel, modern, vraag- en resultaatgericht geharmoniseerd welzijnswerk.

5.13. Onderwijs (programma 13)

Levensfasen

Onderwijs heeft met name betrekking op de levensfasen 4-12 en 12-18. Wel wordt vanwege de doorgaande lijn de leeftijdsgroep 0-4 jaar er regelmatig bij betrokken. Dit noemt men ook wel voor- en vroegschoolse educatie.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

De gemeente Twenterand wordt gekenmerkt door een hoog percentage achterstandskinderen. Het gaat hierbij voornamelijk om autochtone kinderen. Deze kinderen komen de school binnen met een (taal-)achterstand van soms wel meer dan een jaar. Naast achterstanden op het gebied van taal spelen ook problemen op andere vlakken: sociaal, emotioneel.

Veel kinderen in de gemeente Twenterand stromen door naar middelbare vormen van onderwijs (vmbo, mbo).

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

De algemene doelstelling van de gemeente Twenterand (zoals ook verwoord in de Strategische Visie) met betrekking tot onderwijs is het verhogen van het opleidingsniveau van de burgers. Deze doelstelling dient zeer breed te worden opgevat: niet alleen willen we dat de kinderen die op dit moment naar het basisonderwijs of het voortgezet onderwijs gaan een diploma op hoger niveau halen, we willen ook de ouders en andere volwassenen opleiden.

We willen de volgende doelstellingen nastreven:

- We willen bereiken, dat kinderen met een kleinere (of geen) achterstand het basisonderwijs binnen komen.
- We willen bereiken dat alle kinderen/jongeren het onderwijs met minimaal een startkwalificatie verlaten.
- We willen bereiken, dat meer kinderen doorstromen naar hogere vormen van voortgezet onderwijs (havo/vwo).
- We willen bereiken, dat minder mensen binnen de gemeentegrenzen (functioneel) analfabeet zijn.
- Onderwijs en voor- en naschoolse ontwikkelingsactiviteiten zullen ten dienste worden gesteld van preventief jeugdbeleid, zelfredzaamheid en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Het beleid op het gebied van onderwijs dient daarnaast verder integraal gestalte te krijgen in relatie tot het 'Brede School-concept'.

Instrumenten/concrete uitwerking (wat doen we daarvoor).

In de *voor- en vroegschoolse educatie* (VVE) wordt gewerkt met het Piramideprogramma. Dit is een totaalprogramma voor de ontwikkeling van peuters en kleuters. Met behulp van dit programma worden de vaardigheden van kinderen op verschillende gebieden (taal, motoriek, sociaal-emotioneel) uitgebreid en verbeterd.

In het *basisonderwijs* is veel aandacht voor het onderdeel taal, aangezien taal de basis vormt voor succes op andere (schoolse) gebieden, zoals rekenen, aardrijkskunde. Ook in het kader van sociaal-emotionele ontwikkeling is een goede woordenschat en taalbeheersing van belang. In samenwerking met de bibliotheek wordt ingezet op de verbetering van taal van kinderen.

Logopedie is een belangrijk instrument in de ontwikkeling van kinderen binnen basisonderwijs als VVE, zowel preventief (screeningen, onderzoeken op verzoek, voorlichting en advisering) als curatief (behandeling, onderzoek, verwijzing).

In het voortgezet onderwijs is, evenals in het basisonderwijs, taal een belangrijk aandachtspunt. Ook in het *voortgezet onderwijs* wordt hier veel op ingezet. Daarnaast is in het voortgezet onderwijs de aandacht voor voortijdig schoolverlaten zeer groot. In dit kader wordt op beide scholen voor voortgezet onderwijs binnen de gemeente Twenterand gewerkt met een duidelijk spijbelbeleid.

In het kader van de *volwasseneneducatie* worden cursussen aangeboden op (onder andere) het gebied van de alfabetisering. Ook cursussen computerles en Engels worden aangeboden, zodat mensen de basisvaardigheden die nodig zijn om deel te nemen aan het werkproces kunnen leren.

Naar kinderen en jongeren toe kan het stimulerend werken dat ook hun ouders nog leren!

Er gebeurt veel meer rond onderwijs. Wij verwijzen hiervoor naar het GOA-jaarplan.

Het Brede School concept wordt vervat in een notitie *Visie Brede School*. Tevens wordt via de lijst grote projecten concreet gewerkt aan de “Brede school Den Ham”, de herhuisvesting van basisscholen te Den Ham.

Financiën

Bovenstaande wordt bewerkstelligd met behulp van middelen vanuit gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOA), voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en ook met behulp van opleidingen/cursussen voor volwassenen in het kader van volwasseneneducatie.

De middelen die hiervoor beschikbaar zijn zijn:

GOA/VVE (rijk en gemeente)	€ 471.687,00
Volwasseneneducatie:	€ 362.936,00
Brede School:	Via lijst grote projecten c.a.

Opgemerkt wordt dat de GOA middelen en de regie van de gemeente vanwege landelijke bezuinigingen sterk onder druk staan.

Relatie met ander beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Voorkómen van problemen met kinderen en jongeren is niet een zaak van de school alleen. Hiervoor hebben zij (externe) partners met verschillende deskundigheden nodig. De leerkracht is niet deskundig op het gebied van gedragsproblemen, lichamelijke problemen/afwijkingen, enz. Samenwerking met externen is dan ook van groot belang voor een vroegtijdige en optimale signalering. Samenwerking met de beleidsterreinen jeugdbeleid en jeugdzorg is van groot belang voor het functioneren van en het bieden van optimale kansen aan de kinderen.

Conclusie: Prioriteit bij een goede aansluiting jeugdbeleid- onderwijs, GOA-VVE en de Brede School

5.14. Jeugd en gezondheid (programma 14)

Levensfasen

Gezondheid heeft betrekking op alle levensfasen.

0	4	12	18	23
---	---	----	----	----

Problematiek

In de gehouden enquête onder jongeren (2003) noemen zij drugs- en drankgebruik de grootste gezondheidsproblemen onder jongeren. Het voorlopige gezondheidsprofiel Twenterand noemt leefstijlfactoren als aandachtspunt waarbij met name overgewicht, naast alcohol, drugs, roken en niet te vergeten pesten als aanbeveling opvalt. Bij jongeren is de meeste gezondheidswinst te behalen. Een gezonde leefstijl voorkomt ziekten. Bijzondere aandacht dient er te zijn voor jongeren in een bevolkingsgroep met een zgn. lage sociaal economische status (opleiding, inkomen, beroep). In algemene zin: bij een hogere score is de gezondheidstoestand gunstiger. Onze gemeente kent echter een relatief laag opleidingsniveau.

Er is nog geen lokale nota volksgezondheid. Deze is ontwikkeling en zal na de zomervakantie aan de raad worden aangeboden. Ook het onderdeel jeugd zal hier aan de orde komen.

Het hart van het preventieve beleid wordt gevormd door de jeugdgezondheidszorg.

Jeugdgezondheidszorg heeft met name een preventieve functie en is gericht op het beschermen, en bevorderen van de lichamelijke, sociale en geestelijke gezondheid van de jeugd. De GGD en de Thuiszorg voeren dit uit o.a. via schoolartsen en consultatiebureaus.

Sinds 2003 dienen de gemeenten de regie te voeren over de gehele jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar. Er wordt door gemeenten op het niveau van de Regio Twente gewerkt aan vormgeving van deze regie. De wetwijzigingen dienen voor 1 juli 2005 ingevoerd te zijn. Het is nog niet duidelijk hoe het aanbod voor Twenterand onder dit nieuwe regime er uit gaat zien.

In 2005 zal de nieuwe wet op de jeugdzorg in werking treden. De jeugdzorg, vallend onder regie van de provincie, is één van de spelers binnen de gemeentelijk jeugdbeleid. Uitgangspunt is dat zij aansluiting dient te vinden bij de lokale netwerken. Ter versterking van de lokale voorzieningen en ten behoeve van de jeugdigen en ouders c.s. is het van belang dat het beleid ten aanzien van jeugdbeleid en jeugdzorg goed op elkaar aansluit. Daarnaast dient zij voldoende in Twenterand beschikbaar te zijn (steunpunt met bijbehorende capaciteit). Deze materie is een complex vraagstuk daar de jeugdzorg wachtlijsten kent, er sprake is van bureaucratie en invoeringsproblemen (m.n. financieel) rond de nieuwe wet. Bureau Jeugdzorg maakt – mede door de nieuwe wetgeving - een terugtrekkende beweging (2^e lijnszorg) hetgeen leidt tot een hogere drempel en effecten naar lokale voorzieningen. Dit vervult ons met zorg.

Vanuit de invalshoek preventief werken heeft de klankbordgroep aandacht gevraagd voor opvoedingsondersteuning naar gezinnen toe en gedragsproblematiek/sociale vaardigheden. Daarnaast is ook huiselijk geweld een opkomend thema (zie ook programma veiligheid) waar ook kinderen en jongeren mee te maken hebben. Geconstateerd is dat er weinig zicht is op de problematiek binnen gezinnen (is ook moeilijk) en de effectiviteit van het aanbod.

Na te streven doelen (wat willen we bereiken)

Ook hier: Preventie voorop! Voorkomen is beter dan genezen. Bevorderen gezond gedrag onder kinderen en jongeren. Vroegtijdig signaleren van problemen is hierbij wezenlijk, met name op jonge leeftijd. Immers de beïnvloedingsmogelijkheden zijn dan vaak het grootst. Niet alleen voor individuen maar ook voor groepen dient aandacht te zijn.

Het belangrijk dat ouders (gezinnen) en organisaties die met kinderen en jongeren werken goed functioneren. Dit betekent dat zij oren en ogen open moeten hebben voor problemen of risicogedrag (signalering).

Aansluitend hierop is een zekere "eigen kracht" wenselijk bij de jongere zelf, de ouders (met familie en andere persoonlijke contacten) en de instelling om de problemen op te lossen.

Informatiebeschikbaarheid is daarbij van belang omdat zij daardoor worden ondersteund om zelf verantwoordelijkheid te nemen rond opgroeien en opvoeden. Wanneer dan e.e.a. hun macht te boven gaat, dienen zij steun te krijgen van een materiedeskundige. Een voorbeeld is bijvoorbeeld de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (beter bekend als consultatiebureau) die de ouder of de peuterspeelzaal advies geeft. Wanneer dat geen oplossing biedt, dan dient zo snel mogelijk doorverwezen te worden naar de geëigende hulpverlening. De hulpverlening (o.a. jeugdzorg) dient daarbij goed aan te sluiten bij het jeugdbeleid. De netwerkstructuur staat hierbij tot hun beschikking als middel en aanspreekpunt. Daarbij dienen ook de hulpverleningsorganisaties goed toegankelijk te zijn en voldoende capaciteit en kwaliteit te hebben. We trachten de balans te vinden in vraag en aanbod, doch de (financiële) middelen zijn beperkt. Tenslotte leert de praktijk dat de klant wel eens gaat “shoppen” of dat er problemen op meer dan één terrein zich voordoen. Samenwerking, afstemming en zorgcoördinatie zijn dan wezenlijk. Samenvattend beogen wij gericht preventief te werken richting de jongere zelf en allen die daar omheen staan.

Instrumenten/concrete uitwerking (wat doen we daarvoor).

Bevorderen integratie en functioneren jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Werken aan een goed functionerende jeugdgezondheidszorg met aanbod dat aansluit aan de vraag. De gemeente Twenterand wil bevorderen dat de integratie jeugdgezondheidszorg goed verloopt en dat het juiste (kwalitatief goede) aanbod wordt geleverd.

Inzet en beschikbaarheid van hulp- en dienstverlening dicht bij de signalering

Met betrekking tot de Zorgstructuur voor het onderwijs zien wij het begrip ‘school maatschappelijk werk’ steeds meer de kop op steken. Dit kan een belangrijke inzet zijn in het kader van de aansluiting onderwijs & jeugdbeleid. Dit om de school te ondersteunen op terreinen buiten hun kerntaak en eigen ondersteuningsstructuur. Schoolmaatschappelijk werk – nu al beperkt ingevuld via een functie aangehaakt bij Bureau Jeugdzorg in onze gemeente - kan een vertegenwoordigende rol hebben naar de zorgteams van het onderwijs. Het concept verdient uitwerking in het kader van het overlappende deel van het Lokaal Onderwijsbeleid en het Lokaal Preventief Jeugdbeleid. Het gaat dan om de aansluiting van schoolinterne zorg op de externe zorgstructuur. Deze ingeslagen weg schept waarschijnlijk ook mogelijkheden om tot éénduidigheid te komen in de zorgstructuur van scholen, die nu nog per school kan verschillen. Die éénduidigheid kan aangebracht worden door gericht en onder condities schoolmaatschappelijk werk mogelijk te maken. Het vraagt ook wat van de school aan inzet (goede zorgstructuur), transparantie en bereidheid bij te dragen aan signalering.

In de openbare ruimte of andere zgn. vindplaatsen (waar jongeren zich bevinden) kan via straathoekwerk of zgn. ambulante hulpverlening signalering en probleemoplossing plaatsvinden. Ook de jeugd- of wijkagent is een belangrijke functionaris in deze.

Preventieve programma's of projecten.

Het blijft ons inziens belangrijk om via programma's te werken aan preventie. Vele organisaties draaien preventieve projecten, deels als onderdeel van hun reguliere aanbod. Er lopen momenteel bijvoorbeeld programma's op het gebied van sociale vaardigheden, verslaving, opvoeding, schooladoptie, etc. We willen gericht werken aan preventie én daarom effectief deze middelen inzetten, aansluitend bij de behoeften in Twenterand en gericht op kinderen, jongeren én opvoeders.

In concreto, kijkend naar de problematiek, willen wij blijvend aandacht voor projecten ter voorkoming van *verslaving*. Een actief preventie- en ontmoedigingsbeleid wordt voorgestaan zo wij ook al schreven bij het programma veiligheid. Verschuiving van het aanbod binnen het voortgezet onderwijs (van Vechtdal naar Noordik) en uitbreiding naar basisonderwijs is aan de orde¹⁰.

Gedragsproblematiek onder jongeren is een opkomend thema. Het pilot project sociale vaardigheden voorziet dan ook in een behoefte. Binnenkort wordt geëvalueerd. Wij willen trachten in samenwerking met het onderwijs een zeker aanbod trachten te waarborgen. Inbedding in lesprogramma's van het basisonderwijs zou een denkrichting kunnen zijn.

---

¹⁰ Toezegging uit de Raadsvergadering van 25 maart 2004.

Opvoedingsondersteuning vindt in het huidige beleid met name een plek binnen de JGZ en enkele zorgaanbieders. Vanuit GOA en welzijnsopstap spelen met name de spelotheken¹¹ (dreumesgroepen) en de peuterspeelzaal/kinderopvang hierbij ook een rol. Vanuit preventie en met name zorg voor het kind is opvoedingsondersteuning ons inziens een thema dat nader aandacht en onderzoek verdient opdat gericht aandacht kan worden besteed aan de begeleiding van ouders. Bij dit punt dienen ook de informatiebronnen meegenomen te worden.

Het thema *Huiselijk geweld* vormt momenteel onderwerp van gesprek op regionaal niveau. De uitkomsten van deze discussie worden afgewacht.

Optimaliseren van de netwerkstructuur

Hiermee wordt bedoeld het onderhouden en het steeds efficiënter en meer effectiever laten werken van de netwerken en het centraal stellen van de klant. Er is zeker nog winst te behalen in de samenwerking van instelling, aldus de beleidsgroep jeugd. Via het volgen van cliëntroutes zou e.e.a. in beeld kunnen worden gebracht. Dit betekent dat instellingen e.e.a. transparant dienen te maken. Ook wordt gestreefd naar het laten deelnemen van ontbrekende partijen (m.n. het onderwijs). Tenslotte is het van belang dat op basis van de ingebrachte signalen er de juiste acties volgen op beleidsmatig en uitvoerend gebied.

Financiën

Algemeen

- Voor de GGD (incl. jeugdgezondheidszorg) is in 2004 € 392.376,- geraamd.
- Voor algemeen maatschappelijk werk is voor 2004 voorlopig € 289.560,- geraamd.
- Voor HALT is een bedrag van € 7.674,- geraamd.

Specifiek:

- Voor de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar is in 2004 € 438.876,- beschikbaar.
- Voor preventieprojecten in het onderwijs is via de post BAKEN-projecten € 8.548,- beschikbaar.
- Voor netwerken en daaruit voortvloeiende acties is € 61.640,- beschikbaar. Hieruit dient samen met nieuw beleid en het programma veiligheid ook extra inzet voor straathoekwerk gefinancierd te worden. In financiële zin is in de voorjaarsdiscussie een relatie gelegd tussen straathoekwerk en netwerkcoördinatie.
- Voor ambulante werken (trajectbegeleiding) is € 25.630,- geraamd.

Relatie met ander beleidsterreinen (samenhang/integraliteit)

Gezondheid heeft een relatie met vele terreinen zoals wonen, sport & bewegen, sociale kwaliteit en onderwijs.

Conclusie: Prioriteit bij preventie (o.a. verslaving, sociale vaardigheden), integratie JGZ, verbeteren netwerkstructuur, aansluiting jeugdzorg-jeugdbeleid en opvoedingsondersteuning.

---

¹¹ Bij het opstellen van deze nota is geconstateerd dat de positie van spelotheken inmiddels niet meer eenduidig is. Er zijn 2 bestaande aan welzijn gerelateerde voorzieningen (vm. gemeente Vriezenveen) en er zijn 2 nieuwe opgekomen binnen GOA te Den Ham-Vroomshoop. Deze zijn gerelateerd aan de peuterspeelzaal. Ter waarborging van de functie, voortbestaan en kwaliteit van de spelotheken is onze insteek daarom om de lokale welzijns- en GoA-middelen te bundelen (ontschotten) en hierbinnen een éénduidige afspraak te maken. Éénduidigheid in beleid en werkwijzen en samenbrengen van alle spelotheken is ook een voorstel binnen de komende GOA-evaluatie. De denklijn hierbij is om vanuit de inhoud (doorgaande lijn / peuterspeelzaal) dit nader vorm te geven.

5.15. Overige programma's en thema's

Op de terreinen leefbaarheid (4: wegen, bruggen, openbaar groen), recreatie (9), Milieu (8), Ouderen (12) en Burgerzaken (17) liggen geen danwel minder duidelijke raakvlakken met jeugdbeleid. Om die reden zijn deze niet nader uitgewerkt.

5.16. Overzicht van de prioriteiten.

Na dit overzicht per thema / programma willen wij de belangrijkste prioriteiten nogmaals herhalen en samenvatten. De prioriteiten staan in willekeurige volgorde.

1. Straathoekwerk

In het algemeen is een straathoekwerker is een jongerenwerker die jongeren opzoekt in hun eigen omgeving: op straat of andere plekken waar jongeren zijn. Via contactlegging wordt een relatie opgebouwd en met de verkregen informatie probeert hij (of zij) wat te doen voor de jongere, zoals het beantwoorden van vragen, verwijzen, toeleiden naar voorzieningen of hulpverlening op gang brengen. Allerlei groepen worden benaderd. Soms onconventioneel, doch wel planmatig. Het concept moet nog voor Twenterand exact worden ingevuld. Het zal worden ingebed in het welzijnswerk.

2. Jeugdvoorzieningen (inlopen, JOP's, uitgaansgelegenheden, de coffeeshop, en skatebanen).

Jeugdbeleid zonder plekken waar jongeren elkaar treffen is ondenkbaar.

In de 4 grote kernen zijn jeugdcentra oftewel inlopen. Wij willen dit handhaven en deze aldus vormgeven zodat beter aangesloten wordt bij de behoeften van jongeren, dan wel doelgroepen. Er komen geen nieuwe JOP's en geen coffeeshop/gebruiksruimte, maar er is wel ruimte voor het bevorderen van de totstandkoming van een uitgaansgelegenheid door het particulier initiatief. Richting skatebanen wordt vanuit het programma Sport een stimulerende rol voorgesteld, waarbij de link gelegd wordt met het beleid ten aanzien van speelterreinen.

3. Integratie jeugdgezondheidszorg

Als uitvloeisel van een wettelijke taak dienen gemeenten de regie te voeren over de jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar. Jeugdgezondheidszorg heeft met name een preventieve functie en is gericht op het beschermen, en bevorderen van de lichamelijke, sociale en geestelijke gezondheid van de jeugd. De GGD en de Thuiszorg voeren dit uit. Deze voorziening met o.a. schoolartsen en consultatiebureaus, is het hart van het preventiebeleid en verdient daarom prioriteit.

4. Verbetering aansluiting onderwijs & Jeugdbeleid

Er zitten hiaten in de aansluiting, o.a. in de beleidsgroep en bij de uitvoerende netwerken. Aansluitende zorgstructuren. De Brede School is ontwikkeling. Mede daarom verdient dit aandacht. Het GOA-beleid is niet voor niets sterk vormgegeven.

5. Overlast op straat c.a..

Jeugd en veiligheid heeft prioriteit. Het integraal veiligheidsprogramma en het basisdocument 2004 erkennen dit. Via diverse instrumenten krijgt dit voldoende aandacht. Zie hiertoe ook de voorstellen uit bijlage 2 van deze nota, waaronder de instrumenten als straathoekwerk en drugspreventie.

6. Samenhang versterken in het Jeugdbeleid en in de uitvoering daarvan

Het betreft onderhoud en versterking van de netwerkstructuur en de coördinatie & integraliteit van het jeugdbeleid. Het voeren van regie over de uitvoering zodat efficiënter gewerkt kan worden. Extra financiële middelen zijn nauwelijks voorhanden. Dus uit efficiencyvoordeel zal winst geboekt dienen te worden. Dit is een taai, arbeidsintensief en langdurig proces, doch dat gaan wij niet uit de weg.

7. Voldoende jongerenhuisvesting.

Recent is de woonvisie vastgesteld. Hierbinnen is één van de prioriteiten voldoende huisvesting voor jongeren. Zowel in de sfeer van bouwen als in de bevordering van doorstroming zal hieraan gewerkt worden.

8. Jeugdparticipatie.

Zoals eerder is gesteld is de inbreng van jongeren rond zaken die hen aangaan essentieel. Dit vergroot de kwaliteit van de oplossing (vraaggerichte benadering), kweekt betrokkenheid en draagvlak. Er is winst te behalen op dit vlak. Een internetsite voor en door jongeren en een jeugddebat worden o.a. voorgesteld, alsmede het bevorderen van vrijwilligerswerk.

9. Jeugdwerkloosheid

Door de terugvallende economie is jeugdwerkloosheid een opkomend probleem. De laatste kwartaalcijfers tonen aan dat de werkloosheid onder jongeren toeneemt. De gemeente levert al sinds enige jaren haar bijdrage aan de realisatie van de zgn. sluitende aanpak voor jongeren door deze in trajecten te plaatsen met als doel werk te vinden. Ons inziens zal voor deze doelgroep blijvend een inspanning nodig zijn om de toekomstkansen van deze groep te waarborgen. Bij de komende kaderstellende discussie rond de nieuwe Wet Werk en Bijstand zal dit een onderwerp item zijn.

10. Aansluiting jeugdzorg – jeugdbeleid

In 2005 zal de nieuwe wet op de jeugdzorg in werking treden. De jeugdzorg, vallend onder regie van de provincie, is één van de spelers binnen het jeugdbeleid. Uitgangspunt is zij aansluiting dient te vinden bij lokale structuren. Ter versterking van de lokale voorzieningen en ten behoeve van de jeugdigen en ouders c.s. is het van belang dat het beleid ten aanzien van jeugdbeleid en jeugdzorg goed op elkaar aansluit. De nieuwe afspraken zullen worden vastgelegd in een convenant.

11. Preventieve programma's.

Het blijft ons inziens belangrijk om via programma's te werken aan preventie. Vele organisaties draaien preventieve projecten, deels als onderdeel van hun reguliere aanbod. Er lopen momenteel bijvoorbeeld programma's op het gebied van sociale vaardigheden, verslaving, opvoeden, jonge moeders, schooladoptie, etc. We willen gericht werken aan preventie én daarom effectief deze middelen inzetten, aansluitend bij de behoeften in Twenterand en gericht op kinderen, jongeren én opvoeders. Prioriteit ligt bij verslavingspreventie, opvoedingsondersteuning (o.a. harmonisatie spelotheken) en sociale vaardigheden.

12. Professioneel welzijnswerk

Belangrijke uitvoerders van het jeugdbeleid zijn de welzijnsinstellingen. De professionaliteit, vraag- en resultaatgerichtheid van het welzijnswerk vinden wij een belangrijk punt. Dit willen wij accentueren en het aanbod moderniseren. Hierbij wordt voortvarend de fusie en de harmonisatie opgepakt.

13. Jeugd- en cultuur

Vanuit de invalshoek Cultuur zal meer aandacht uitgaan naar jeugd. De festivals en een vernieuwend aanbod worden hierbij meegenomen.

Deze prioriteiten betekenen in de meeste gevallen het herijken van prioriteiten en het anders inzetten van middelen. In het uitvoeringsprogramma wordt de financiële vertaling weergegeven.

6. Randvoorwaarden

6.1. Monitoring en kwantitatieve doelen

Ook binnen het jeugdbeleid willen wij werken aan het meetbaar maken van resultaten (het zgn. SMART-maken). Een belangrijk doch niet eenvoudig proces.

Een eerste bevinding is dat beleidsnota's in beperkte mate SMART-doelstellingen bevatten. Daarbinnen zijn meetbare doelstelling richting jongeren uiteraard nog spaarzamer aanwezig. Op doelstellingsniveau is e.e.a. dus nog niet optimaal. Ten tweede is het relatief korte tijdsbestek van het moeten produceren van deze nota van invloed.

Naar de uitvoering toe is wel een slag gemaakt naar meetbare resultaten van de te ondernemen acties. Zie hiervoor het uitvoeringsprogramma jeugdbeleid dat bij deze nota is gevoegd. Deze is wel in termen van resultaten geformuleerd.

In deze nota zijn cijfers opgenomen. Feit is helaas dat gegevens versnipperd zijn en de beschikbaarheid te wensen overlaat. Belangrijk is dat onderzoeken herhaald kunnen worden om verschillen te kunnen meten.

We zijn er dus nog niet. Wij willen werken aan het verzamelen en interpreteren van gegevens over jongeren, trends onder jongeren en monitoring van resultaten, om daarmee een dynamisch beleid te ondersteunen en aangrijpingspunten voor bijsturing te kunnen genereren. Diverse gemeenten hebben bijvoorbeeld daarom een jeugdmonitor vormgegeven. Uitwerking van dit punt zal beginnen met een verkenning naar de mogelijkheden om op eenvoudige, niet te arbeidsintensieve wijze een systeem neer te zetten.

6.2. Financiën

Het financieel kader van deze nota Jeugdbeleid vindt zijn weerslag in de diverse programma's in de gemeentebegroting. Dit doet recht aan het integrale karakter van dit onderwerp en de afgesproken begrotingsspelregels.

In dit voorjaar is duidelijk geworden dat we in een financieel moeilijke tijd leven. De voorjaarsdiscussie stond dan ook met name in het teken van bezuinigingen. Op basis van landelijke signalen is inmiddels duidelijk dat nog meer ombuigingen nodig zijn. Het is steeds de bedoeling geweest om het programma jeugd zoveel mogelijk buiten de bezuinigingen te houden. In de voorstellen is dit tot nog toe redelijk tot goed gelukt.

Het financiële kader voor deze nota wordt dus gevormd door de begroting 2004¹² met inbegrip van de voorstellen uit de voorjaarsdiscussie.

In de praktijk betekent dit veelal de nullijn (exclusief verplichte CAO-kosten) en het herschikken van middelen. Beperkt wordt er in de begroting 2005 "nieuw geld" vrijgemaakt om nieuwe prioriteiten vorm te geven. Zo is bijvoorbeeld voor de uitvoering van de jeugdnota € 25.000,- (eenmalig 2005) en worden middelen voor straathoekwerk opgenomen. Onzekerheden zijn op dit moment naast de loonkostenstijgingen voor 2005 nog de eventuele (éénmalige) meerkosten van de fusie tussen de welzijnsinstellingen en de uitkomsten van de harmonisatie tussen de welzijnsinstellingen. In de primaire begroting 2005 zullen de definitieve cijfers worden opgenomen.

Deze nota vraagt dus niet direct om extra middelen. Dit komt bij de komende begrotingsbehandeling.

Subsidies zijn een belangrijk instrument bij jeugdbeleid. Wij willen nogmaals het uitgangspunt benadrukken dat gemeentelijke subsidiering pas aan de orde is, als niet anderszins voldoende middelen beschikbaar zijn.

In het uitvoeringsprogramma gaan wij nader in op de te voeren acties en de financiën. De actiepunten die nog niet financieel gedekt zijn, staan in een aparte kolom weergegeven.

¹² Inclusief wijzigingen ingevolge de Bestuursrapportages.

6.3. Uitvoeringsprogramma 2004-2008

De thema's en prioriteiten worden nader vertaald in een overzicht van acties. Dit is het zgn. Uitvoeringsprogramma Jeugdbeleid. U vindt vertaling hiervan weergegeven in bijlage 4. Het Uitvoeringsprogramma Jeugdbeleid is een document van het college van B&W. Ze wordt gebaseerd op de vastgestelde nota Jeugdbeleid. Jaarlijks wordt dit bijgesteld en afgestemd met de beschikbare capaciteit. In de programmabegroting 2005 worden in hoofdlijnen de acties vermeld. Middels de Bestuursrapportage en het jaarverslag wordt hierover gerapporteerd en verantwoording afgelegd.

Het Uitvoeringsplan Jeugdbeleid maakt het mogelijk om met betrokkenen projectmatig aan de invulling van geformuleerde prioriteiten te werken. Het kader wordt vastgesteld met deze nota Jeugdbeleid 2004. De uitvoering is nu aan ons college.

Bijlage 1 De motie uit de Raad van 29-1-2004

De raad van de gemeente Twenterand in vergadering bijeen op 29 januari 2004, behandelende de concept nota Jeugdbeleid.

Constateerend dat:

- in de vergadering van 10 december 2002 de raad het college opdracht heeft gegeven in 2003 een jeugd- en jongerenbeleid vanuit een integrale benadering op te stellen;
- de voor ons liggende "jeugdnota" niet voldoet aan de genoemde motie wat betreft samenhang en integraliteit;
- de breedte van het jeugdbeleid benaderd dient te worden vanuit de diverse levensfasen van de jeugd en de daaraan gerelateerde relevante beleidsterreinen;
- de huidige "jeugdnota" vooral een beperkte inventarisatie is van het huidige beleid;
- de financiële onderbouwing ontbreekt;

Overwegende dat:

- raadsleden behoefte hebben aan een spoedige start van de uitvoering van een door de raad vastgesteld jeugdbeleid;
- raadsleden op korte termijn een aantal concrete onderwerpen aangepakt wensen te zien;
- concrete onderwerpen in deze raadsperiode steeds al ad hoc zijn opgepakt;
- ook nu dringende beleidsvoorstellen in de raad behandeld kunnen worden;
- de financiële positie van de gemeente echter zodanig is dat een afweging van prioriteiten nodig is, zoals dat ook voor andere beleidsterreinen bij de Voorjaarsnota zal gelden;
- dat prioriteiten gesteld kunnen worden wanneer er inzicht bestaat in de problematiek, de na te streven doelen en de inzet van beleidsinstrumenten;
- dat om die reden een integrale nota jeugdbeleid nog steeds dringend gewenst is

Draagt het college op:

1. om vóór 1 juni 2004 een integrale nota jeugdbeleid, inclusief een financieel kader, voor te leggen aan de raad;
2. waar nodig bij voorrang dringende beleidsvoorstellen aan de raad voor te leggen, en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

G.J. Binnenmars, fractie CDA

Bijlage 2   Notitie overlast jeugd op straat

NOTITIE

OVERLAST JEUGD OP STRAAT

Inleiding

Op grond van artikel 2.3.2.1 van de APV Twenterand 2002 is het verboden de daarin genoemde inrichtingen te exploiteren zonder vergunning van het bevoegde gezag.

Het gaat om de volgende inrichtingen:

1. de inrichting bestaande uit één of meer lokaliteiten en horecalokaliteiten als bedoeld in artikel 1, lid 1, van de Drank- en Horecawet;
2. een voor publiek toegankelijke besloten ruimte, bestaande uit één of meer lokaliteiten waar anders dan om niet, al dan niet - mede – door middel van een automaat, alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse en/of warme, direct voor consumptie geschikte, eetwaren al dan niet voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, met uitzondering van ruimten waar de verstrekking gebeurt op grond van een vergunning of ontheffing ingevolge de Drank- en Horecawet;
3. iedere andere lokaliteit dan de hier onder punt 1 tot en met 3 genoemde voor publiek toegankelijke besloten ruimten die door het bevoegde gezag hiertoe is aangewezen.

Het bevoegde gezag kan de vergunningen geheel of gedeeltelijk weigeren indien:

- a. de vestiging of de exploitatie van de inrichting in strijd is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan;
- b. de inrichting niet voldoet aan het gestelde in het “Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet”;
- c. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
- d. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de inrichting en/of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van het horecabedrijf, dan wel indien de veiligheid en openbare gezondheid van de bezoekers van die inrichting, gelet op de wijze waarop die inrichting zal worden geëxploiteerd, in gevaar gebracht kan worden en daar redelijkerwijze niet in kan worden voorzien door het stellen van voorschriften en/of beperkingen;
- e. onverminderd het bepaalde in de Opiumwet, er aanwijzingen zijn dat er sprake is of zal zijn van handel in en/of gebruik van verdovende middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet, als daarbij de openbare orde en/of de woon- en leefomgeving nadelig wordt beïnvloed;
- f. voor ten hoogste 5 jaar indien de vergunning ten aanzien van de daarin bedoelde inrichting is ingetrokken op grond van artikel 2.3.1.6 van deze verordening;
- g. niet wordt voldaan aan de in artikel 2.3.2.3 van deze verordening gestelde eisen;
- h. er sprake is van de situatie en onder de voorwaarden als bedoeld in artikel 7 van de wet bibob.

Bij de toepassing van de onder de punten d en e genoemde weigeringsgronden houdt het bevoegde gezag rekening met het karakter van de straat en de wijk, waarin de inrichting is gelegen of zal zijn gelegen, de aard van het horecabedrijf en de spanning, waaraan het woonmilieu ter plaatse reeds blootstaat of bloot zal komen te staan door de exploitatie van de inrichting.

Het gemeentebestuur heeft onder de vigeur van genoemd APV-artikel vier verzoeken ontvangen (de eerste op 11 maart 2002). De verzoeken variëren waar het gaat om de aanduiding van de beoogde inrichtingen. Zo worden genoemd ‘gebruikersruimte’, internetcafé, jongerencafé, softdrugsgebruikersruimte en ook coffeeshop.

Verzoekers zijn geïnformeerd over het ten aanzien van coffeeshops geldend 0-beleid en hebben dan ook de mededeling ontvangen dat ze bij een formele afhandeling van hun verzoeken en toetsing aan het thans geldende beleid rekening hebben te houden met een afwijzing van hun verzoeken.

Waar de aanvragen overigens geen betrekking hebben op coffeeshops, maar op andersoortige ruimten dan geldt het regiem van voormeld artikel 2.3.2.1.

Om deze verzoeken goed te kunnen beoordelen, is enige achtergrondinformatie nodig.

1. Achtergrondinformatie en afdoening verzoeken

Op straat is een toenemende overlast van 'oudere' jongeren (18 tot 24 jaar). Ook is dat het geval in de naaste omgeving van een paar jongereninlopen (politierapportages en signalen vanuit de bevolking). Hoewel iedereen in de inlopen welkom is, ook de 'oudere' jongeren, is het in de huidige situatie zo, dat veel 'oudere' jongeren zich storend in de naaste omgeving van de inlopen ophouden.

Omdat er weinig en/of geen toezicht of begeleiding (van politie, ouders, jongerenwerkers mag dat ook niet constant worden verwacht) is op deze jongeren vervallen ze snel tot braniegedrag in groepsvorming. Kleine regelmatige vernielingen en geluidshinder zijn daarvan de gevolgen. Hier hebben de jongeren zelf ook een eigen belangrijke verantwoordelijkheid.

Bovendien worden de 'jongere' bezoekers van de inlopen stelselmatig meegetrokken door deze groep 'oudere' jongeren. Het gevaar bestaat dat steeds jongere mensen op deze manier gebruik maken van drank en drugs. De ervaring leert, dat wegsturen of verbieden niet echt helpt. Beter is om het probleem te onderkennen en als overheid daarop in te spelen.

Naar aanleiding van het VNG-project 'Veiligheid en Jeugd' in Twenterand besloot het college van burgemeester en wethouders op 4 maart 2003 specifiek met betrekking tot Bar '65 tot het treffen van enkele maatregelen. Het door de VNG ingeschakelde onderzoeksbureau Eysink, Smeets & Etman heeft bovendien nog enkele algemene maatregelen geadviseerd. Deze zijn onder paragraaf 3 met een (*) aangegeven.

Hoe in te spelen op het thans aanwezige probleem.

In ieder geval willen wij het thans geldende 0-beleid ten aanzien van coffeeshops handhaven. Op basis van regionaal beleid bevinden zich momenteel in de grotere Twentse plaatsen coffeeshops. Wij achten het vooralsnog niet wenselijk van dit beleid af te wijken.

Is het toestaan van andersoortige ruimten in onze gemeente wenselijk? Er zijn argumenten aan te halen voor het instellen van ruimten, waar in principe illegale handelingen een zekere legaliteit krijgen, zoals:

- *een eigen plek voor de betreffende jongeren met eigen normen en waarden*; daarmee wordt ook tegemoet gekomen aan de wens van vele van deze jongeren en krijgt men het gevoel serieus te worden genomen;
- *toezicht en begeleiding door alleen bijvoorbeeld al de exploitant*; er kan zo een min of meer door de professionele (jeugd-)hulpverlening 'gecontroleerde' voorziening ontstaan;
- *vergaring van meer kennis over het feitelijk drugsgebruik*; het gebruik is meer gelokaliseerd;
- *verkleining kans om in aanraking te komen met harddrugsstraathandelaren*;
- *minder kans op overlast*; overlast op straat ondergaat door een verbetering van de leef- en/of gebruiksomstandigheden van drugsgebruikers mogelijk een positieve kentering.

Ten aanzien van de eerder genoemde op 11 maart 2002 ontvangen principe-aanvraag tot het exploiteren van een coffeeshop wordt opgemerkt, dat die aanvraag werd ondersteund door circa 300 handtekeningszitters. Als redenen werden aangevoerd:

- het tegengaan van overlast van buitenstaande en blowende groepen jongeren (geluidsoverlast door automuziek en straatafval door drankblikjes, patatbakjes etc.);
- vermindering van diefstal en inbraak (er worden fietsen gestolen en er worden inbraken gepleegd om aan geld te komen voor de trein naar Almelo in verband met de daar aanwezige coffeeshops);
- jongeren lieten weten:
'Het wordt tijd dat daar iemand mee begint hier in de gemeente, want dan kunnen we gezellig en relaxed bij elkaar jointjes zitten roken en muziek luisteren zonder dat er iemand last van heeft. Ook kunnen we dan samen een goede film of televisie kijken. We hoeven dan niet meer stiekem buiten te gaan roken maar kunnen dat gewoon op een plek doen waar het is toegestaan en waar je softdrugs legaal kan kopen'.

In artikel 5, lid 2, van de Wet collectieve preventie volksgezondheidszorg (Wcpv) wordt voorgeschreven in welke gevallen een gemeente advies behoort in te winnen van de GGD. Zo heeft de gemeente Twenterand de GGD om advies gevraagd over het al of niet realiseren van een 'gebruikersruimte'. Een kopie van het door de GGD uitgebrachte advies ligt ter inzage. Onder een 'gebruikersruimte' wordt in het algemeen verstaan een besloten ruimte alwaar *harddrugs* verslaafden de gelegenheid wordt geboden om onder toezicht van hulpverleners gebruikershoeveelheden harddrugs te nemen. Deze voorzieningen worden gerund door hulpverleningsinstellingen en zijn, gezien de tegenstrijdige belangen, zeker niet commercieel. Het is staand beleid dat de combinatie alcohol en drugsgebruik dient te worden vermeden en zeker niet van overheidswege dient te worden gesteund via het actief in de markt zetten van een dergelijke voorziening. Vertaald naar Twenterand zou een gebruikersruimte alhier betrekking kunnen hebben op het gebruik van *softdrugs*.

Argumenten pré ten aanzien van een 'gebruikersruimte' zijn:

1. 'shoppen' op straat behoeft niet meer plaats te vinden;
2. het geeft een concentratie van softdrugsgebruikers, waardoor eventueel een betere 'begeleiding' mogelijk wordt;
3. het geeft een beter inzicht in de vraag of bepaalde delicten al of niet drugsgerelateerd zijn;
4. een strenge aanpak van plekken elders in de gemeente wordt mogelijk.

Argumenten tegen zijn:

1. het kan in de buurt tot overlast leiden (bijv. 'handel op de stoep');
2. het verkrijgen van het imago 'drugsvriendelijke gemeente';
3. jeugdige drugsgebruikers onder 18 jaar worden buitengesloten en zullen mogelijk een andere gebruiksweg zoeken;
4. het geeft een 'impuls' in het algemeen aan het gebruik van drugs;
5. het legt een druk vanuit de lokale gemeenschap op de plaatselijke politici.

Geadviseerd wordt het huidige 0-beleid ten aanzien van coffeeshops te handhaven en na een afweging van de voor- en nadelen van andersoortige ruimten wordt geopteerd voor een afwijzing van de bovengenoemde verzoeken, in zover handel en gebruik van drugs in het geding zijn.

De aanvragen zullen ter inzage komen te liggen bij de stukken voor de raadscommissie. Tijdens de behandeling van dit onderwerp in de raadscommissie zullen aanvragers de gelegenheid hebben om 'in te spreken'. Uiteraard zijn naast de indieners van de aanvragen ook de jongeren zelf (bijvoorbeeld de jongerenadviesraden) belanghebbend. Ook zij zullen tijdens de behandeling van dit onderwerp door het gemeentebestuur kunnen worden gehoord.

Na besluitvorming zullen verzoekers bericht krijgen op de door hen ingediende aanvragen.

Het vorenstaande betekent niet dat we niets aan de overlast moeten proberen te doen. Hier is een aantal andere maatregelen voor te bedenken, welke in de volgende paragraaf nader aan de orde komen.

Mogelijke maatregelen

1. *Uitbreiding openstellingsuren jongereninlopen.**
2. *Creëren van inlooptmogelijkheden voor ook 'oudere' jongeren.**

TOELICHTING

De in de kernen van de gemeente aanwezige jongereninlopen voorzien qua signalering, ontmoeting en recreatie in een behoefte.

De openstellingstijden zijn niet gelijk aan elkaar (is dit wenselijk?) en bovendien is de frequentie van het open zijn niet geheel afgestemd op de door de jongeren gewenste uren.

Verder worden de inlopen bezocht door de 'jongere' jongeren, terwijl de 'oudere' jongeren hetzij geweerd worden hetzij zelf geen bezoekeninteresse tonen.

De mogelijkheid tot uitbreiding van de openstellingsuren van de jongereninlopen en het creëren van inlooptmogelijkheden voor ook de 'oudere' jongeren is bij de opstelling van de jeugdnota in de overwegingen meegenomen.

3. *Activeren van het straathoekwerk middels het toewerken naar het aanstellen van een jongerenopbouwwerker/straathoekwerker.**

TOELICHTING

Hoewel er vanwege de jeugd- en zorginstellingen moeite wordt gedaan om op de overlastproblematiek in te spelen lukt dit in daadwerkelijke zin heel moeilijk. Er is behoefte aan straathoekwerk. Een straathoekwerker kan door een groeps- of persoonsgebonden aanpak actief inspelen op de problemen mede bijdragen aan een terugdringing van de overlast, alhoewel moet worden gewaakt voor te hoog gespannen verwachtingen.

Dit punt is meegenomen bij de opstelling van de jeugdnota.

4. *Doen van onderzoek naar plekken waar camerabewaking behoort te worden ingesteld.*

TOELICHTING

Het in beeld krijgen om wat voor jongeren het gaat is niet eenvoudig. Het is niet altijd mogelijk contact te leggen met de juiste jongens en meisjes. Bijvoorbeeld het inzetten op bedoelde plaatsen van camera-observatie lijkt aangewezen. Er is een ontwerp van wet in voorbereiding die mogelijkheden voor camerabewaking in het publieke domein zal gaan regelen.

Camerabewaking op de betreffende (hang)plekken vinden wij op dit moment nog geen gewenste maatregel. Het probleem is nog niet dusdanig dat deze maatregel ingevoerd moet worden. Uit de onlangs door de provincie Overijssel gepresenteerde veiligheidscijfers bleek dat het met de veiligheid in onze gemeente nog wel mee valt. Daarom hebben wij ook de uitkomsten van de eind 2003 gehouden omnibusenquête, waarbij ook het meten van veiligheidsgevoelens aan de orde is hierbij betrokken. De uitkomsten hiervan leiden niet tot een andere visie op dit punt.

5. *Intensiveren van het toezicht door het op bepaalde tijden en plekken inzetten van de huidige stadswachten/toezichthouders.*

TOELICHTING

Het is mogelijk de huidige stadswachten meer in te zetten op die locaties waar sprake is van overlast jeugd op straat.

6. *Met betrekking tot het drugs- en alcoholgebruik onder jongeren voeren van een actief preventie- en ontmoedigingsbeleid.*

TOELICHTING

Een op het gebied van alcohol en drugs actieve preventie- en ontmoedigingsbeleid zal in de 2^e helft van 2004 aan de orde komen bij de opstelling van de Nota Openbare Gezondheidszorg Twenterand, waarbij de inbreng van Tactus (voormalig CAD) wezenlijk zal zijn. Vanuit de Wet collectieve preventie volksgezondheidszorg (Wcpv) is de gemeente onder andere verantwoordelijk voor lokaal gezondheidsbeleid, jeugdgezondheidszorg (voor 0-19 jarigen), ambulante verslavingszorg, collectieve preventie en gezondheidsbevordering. Vooruitlopend hierop is reeds een voorstel gedaan om preventie op scholen nader vorm te geven. Dit is reeds in de jeugdnota verwerkt.

7. *Sluiten van een horecaconvenant met de plaatselijke horeca.*

TOELICHTING

In een horecaconvenant worden wederzijdse afspraken gemaakt tussen de horeca-ondernemer, gemeente, politie en justitie. Dit om overlast ten gevolge van de horeca te verminderen. Inmiddels is eind 2003 een dergelijk convenant getekend.

Conclusie:

Vanuit de optiek overlast op straat wordt de opstelling van de jeugdnota specifiek stilgestaan bij:

- de mogelijkheid om de openstellingsuren van de jongereninlopen uit te breiden;
- de mogelijkheid om inloopmogelijkheden te creëren voor 'oudere' jongeren; het activeren van het straathoekwerk middels het toewerken naar het aanstellen van een straathoekwerker.
- De mogelijkheid wordt onderzocht om het toezicht van de huidige stadswachten te intensiveren op die locaties waar sprake is van overlast door jeugd.
- Een actief preventie en ontmoedigingsbeleid inzake verslavingsproblematiek. Dit zal ook in de Nota Openbare Gezondheidszorg Twenterand aan de orde komen.

Mogelijk dat de overlast door de genoemde maatregelen minder zal worden, maar na enige tijd zou ook de conclusie kunnen zijn dat de doelstelling 'het terugdringen van de overlast' niet is gehaald. Dan zal bekeken moeten worden of de ingezette instrumenten heroverweging verdienen of dat de doelstelling moet worden aangepast richting 'het beheersen van de overlast'.

Januari –mei 2004 < sector BMO >

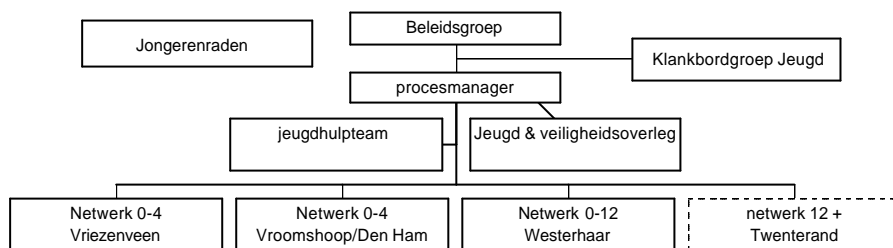

Bijlage 3 De huidige en beoogde Netwerkstructuren in Twenterand en de deelnemers.

a) De huidige gerealiseerde netwerkstructuur jeugdbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een beleidsgroep, netwerkcoördinatie/procesmanagement en een jeugdhulpteam zijn aanwezig;
- Er is een netwerk 0-12 jaar, nl. in Westerhaar;
- Er is een netwerk 0-4 jaar voor Vroomshoop/Den Ham;
- Er is een netwerk 0-4 jaar voor Vriezenveen;
- Vanuit BJZ (Bureau Jeugdzorg) worden enkele basisscholen en het voortgezet onderwijs periodiek bezocht door de ITB-er¹³;
- Een deel van de overige basisscholen heeft daarnaast contact met BJZ/jeugdhulpteam (JHT)
- Er is een jeugdagentenoverleg, dat sinds kort bezocht wordt door de medewerker Integrale Veiligheid en de procesmanager. Dit overleg heeft een link met het JeugdHulp team (JHT).

Huidige Netwerkstructuur Jeugdbeleid Twenterand

Deelnemende instanties in beleidsgroep Jeugd, netwerken 4- / 12- en 12+ binnen de gemeente Twenterand (per 1 april 2004)

Beleidsgroep Jeugd gemeente Twenterand

- Gemeente Twenterand (vz)
- Bureau Jeugdzorg Overijssel
- Maatschappelijk Werk Noordwest Twente
- St. Web
- St. Accent
- vertegenwoordiging GOA/onderwijs (vacature)
- Regiopolitie, district Noordwest-Twente
- GGD Twente, afdeling Jeugdgezondheidszorg
- Thuiszorg Noordwest Twente, afdeling Jeugdgezondheidszorg
- Peuterspeelzalen/Kinderopvang
- procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand

Netwerk 4- Vriezenveen (ligt tijdelijk stil)

- Stichting Triangel
- Kinderdagverblijf Dukkie
- Thuiszorg Noordwest Twente
- Stichting Accent
- Procesmanagement jeugdbeleid Twenterand

Netwerk 12+ Twenterand

- De Passage
- Maatschappelijk Werk Noordwest Twente
- Regiopolitie Noordwest Twente

¹³ De individuele trajectbegeleidster (medewerker van Bureau Jeugdzorg)

- Gemeente Twenterand (leerplicht)
- GGD Twente
- Stichting Web
- Stichting Accent
- Stichting Reflection
- CSG 't Noordik, lokatie Vriezenveen
- CSG 't Noordik, lokatie Vroomshoop
- Procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand

Netwerk 12- Westerhaar

- OBS De Blokstoete
- CBS De Fontein
- Regiopolitie Noordwest Twente
- Gemeente Twenterand
- Thuiszorg Noordwest Twente
- Maatschappelijk werk Noordwest Twente
- Bureau Jeugdzorg Overijssel
- Stichting Accent
- GGD Twente
- Stichting Triangel
- Procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand

Netwerk 4- Den Ham / Vroomshoop

- Stichting Peuterspeelzalen en Kinderopvang Den Ham / Vroomshoop
  - Psz Waggel Waggel Psz Tommie en Ieniemienie
  - Psz 't Schakeltje Psz Duimelot
- St. Kinderopvang Dol.fijn
- Thuiszorg Noordwest Twente
- Bureau Jeugdzorg Overijssel
- Procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand

JeugdHulpTeam

- Bureau Jeugdzorg Overijssel
- Maatschappelijk werk Noordwest Twente
- Procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand

Jeugd & veiligheidsoverleg

- Regiopolitie Noordwest Twente (jeugd- en wijkagenten)
- Maatschappelijk Werk Noordwest Twente
- Gemeente Twenterand (integrale veiligheid)
- Stichting Web
- Stichting Accent
- St. Reflection
- Bureau Jeugdzorg
- HALT
- Procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand

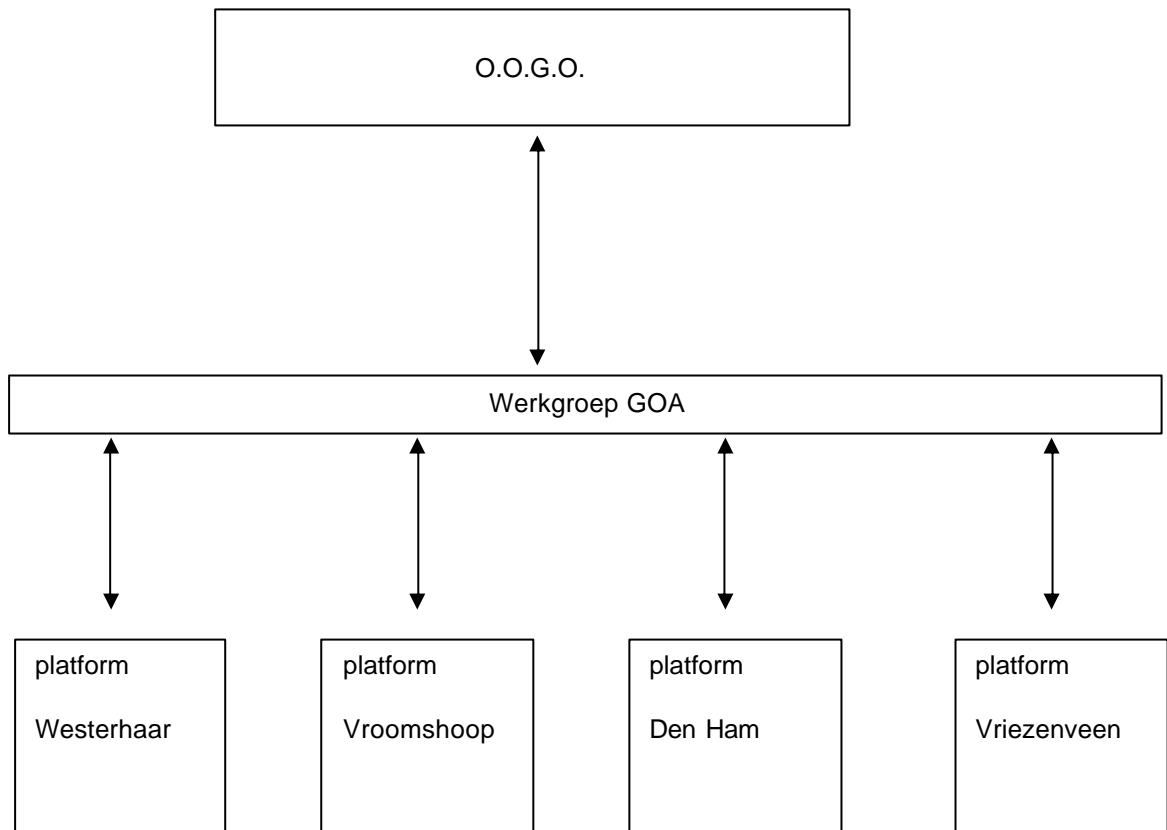
Klankbordgroep Vriezenveen

- Regiopolitie Noordwest Twente * JAR (jeugdadviesraad Vriezenveen)
- Gemeente Twenterand * enkele inwoners uit Vriezenveen
- Bureau Jeugdzorg Overijssel * Procesmanagement Jeugdbeleid Twenterand
- Stichting Accent * St. Reflection

De klankbordgroep werkt momenteel aan verbreding naar heel Twenterand. Het is het (beoogd) Twenterands platform voor vrijwilligersorganisaties die met jeugd werken.

---

b) Overlegstructuur Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid

Uitleg bij het organogram:

O.O.G.O.:

functie: bespreken ontwikkelingen op verschillende gebieden betrekking hebbend op onderwijs
adviseren van het college van B&W en de gemeenteraad ten aanzien van belangrijke onderwerpen op het gebied van onderwijs, zoals onderwijskansenplannen, besteding huisvestingsbudget

deelnemers: besturen onderwijsinstellingen, gemeente, GOA-coördinator
welzijnsinstellingen zijn ondersteunend

Werkgroep GOA:

functie: Voorbereiden voorstellen O.O.G.O. met betrekking tot GOA
Beleidsontwikkeling op het gebied van GOA
Inhoudelijke advisering op het gebied van GOA
Bespreking jaarplan Onderwijskansen Twenterand

deelnemers: Bestuurders en directies van onderwijsinstellingen en welzijnsinstellingen, GOA-coördinator

Platforms

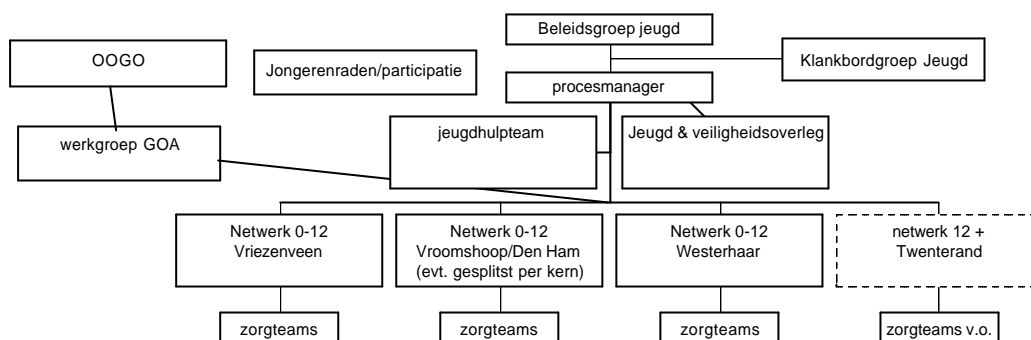
functie: bespreken ontwikkelingen, knelpunten en uitvoeringszaken per kern
deelnemers: scholen voor basisonderwijs, scholen voor voortgezet onderwijs, bibliotheek, welzijnsinstellingen, spel-o-theken, peuterspeelzalen en kinderopvang, kortom alle lokale deelnemers aan GOA, GOA-coördinator

'Projectgroepen'

Indien noodzakelijk kunnen zogenaamde 'projectgroepen' ingesteld worden, wanneer een onderwerp of ontwikkeling aanleiding geeft tot tijdelijk intensiever overleg. Wie deelneemt aan een eventuele projectgroep is afhankelijk van de doelstelling van de projectgroep.

c) Beoogde structuur met nadere integratie zorg, jeugd- en onderwijs.

Beoogde Netwerkstructuur Jeugdbeleid Twenterand

Het voorstel is om het goede te behouden. In de toekomst komt door de verwachte bezuinigingen en wijzigingen in het GOA-beleid de overlegstructuur onder druk te staan. Anderszins is de aansluiting jeugdbeleid – onderwijs niet optimaal.

In praktische zin zouden de GOA-platforms meer jeugd- en zorgonderwerpen op de agenda kunnen hebben. Bekeken wordt of en hoe dit te integreren is. Een meer integrale kijk op de materie zou ons inziens winst moeten opleveren.

Het betreft dan met name het signaleren, bespreken van ontwikkelingen (algemeen en per kern) en het onderling afstemmen op uitvoeringsniveau.

De zorgteams zijn te beschouwen als overlegvormen op locatie, bijvoorbeeld gekoppeld aan een school of peuterspeelzaal. Bij uitstek de plaats voor case-besprekingen (klant niveau).

Het OOGO kent een formele positie voor bepaalde onderwijsbesluiten evenals de beleidsgroep jeugd. Afhankelijk van het onderwerp komt het in één van beide overleggen aan de orde, of in allebei.

Bijlage 4 Het uitvoeringsprogramma jeugdbeleid

Bijgevoegd is het uitvoeringsprogramma jeugdbeleid 2004-2008.

Binnen de gestelde kaders zal het college van B&W tot uitvoering overgaan. Het uitvoeringprogramma is een bevoegdheid van het college.

Rond de uitvoering zouden wij nog de volgende opmerkingen willen maken om de uitvoering, de plek waar het moet gebeuren!, scherp te stellen.

a) Beleidsregels rond de afweging en prioritering in de uitvoering.

Vaak zijn de vragen en wensen groter dan de beschikbare middelen. Om tussen en met name binnen de ambities te kunnen afwegen willen wij onderstaand kader – gebaseerd op deze nota – formuleren. Dit uitvoeringskader hanteren wij bij de nadere prioritering van acties en de afweging van subsidies t.a.v. jeugdbeleid.

Bij de afweging willen we de volgende criteria hanteren.

- De mate van aansluiting bij de doelstellingen uit de nota.
- Preventie voorop! Voorkomen is beter dan genezen.
- Bevat het elementen: Mét de jongeren (en ouders): vraaggericht en participatief.
- In afstemming en samenwerking tot elkaar (integraliteit)
- Extra inspanningen op die plekken waar de basis onvoldoende is.
Een kwalitatief goede basis in voorzieningen en activiteiten is de kern van goed jeugdbeleid (boven allerlei projectjes)
- De mate van impact op de samenleving en de doelgroep.
- De effectiviteit en efficiency (resultaatgerichtheid)
- De mate van integraliteit, onderlinge versterking, samenwerking.
- De beschikbare financiële middelen (financiën, personeel, etc.)

Omgekeerd betekent dit bijvoorbeeld dat niet wordt ingestemd met :

- Zaken die niet passen in de doelstellingen van de nota en de uitwerking daarvan;
- spontane preventieve activiteiten, vb. aanbodgerichte zaken, solistische acties van instellingen (integraliteit voorop).
- Opstarten van nieuwe zaken zonder dat de afweging tegen het bestaande instellingsaanbod heeft plaatsgevonden (cumulatief beleid geen automatisme)
- Zaken waarvan de resultaten/opbrengsten onduidelijk zijn, tenzij in het kader van een experiment.

b) Bestuurlijke en ambtelijke coördinatie rond de uitvoering.

Het tot zijn recht laten komen van de jeugd in het gemeentelijk beleid vergt zoals is opgemerkt nogal wat afstemming en coördinatie, zowel intern als extern.

Een vroegtijdige betrokken worden bij plannen en nota's waar de leeftijdsgroep 0-23 aan de orde is en het onderling informeren zijn hierbij cruciale punten.

Initiatief hiertoe ligt bij de eerstverantwoordelijke (primaathouder) of initiatiefnemer.

Daarnaast zal (ad hoc) vanuit de portefeuille jeugd ook actief worden gevraagd naar de plek van de jeugd in het beleid. Integraal werken en -besturen is een belangrijk element in onze gemeente. Dit dient in de praktijk voldoende geborgd te worden en gelegitimeerd te zijn om de prioriteit vanuit jeugdbeleid waar te maken. Deze afspraak is tevens belangrijk omdat het jeugdbeleid anders binnen de capaciteit niet uitvoerbaar is. Andere mogelijkheden zoals aanpassing van procedures of een jeugdeffectrapportage in of bij elk beleidsdocument achten wij in deze fase niet nodig.